

RAKENTAJA

Numero **11**
Perjantai 10.11.2017

AKL Posti Oy

10 **Asbestoosidiagnoosi** ei suoraan takaa, että vakuutusyhtiöt maksavat.

16 **Maakokouksessa** keskusteltiin palkan-
korotusmallista.

24 **Kokeellista** ruostetta torpedokoeasemalla Helsingin edustalla.

Nyt on kriisi, hakekaa naisjohtaja!

Naisjohtaja saa myös lähteä kriisin vielä kestäessä.

Teksti: Jukka Nissinen
Kuva: Kimmo Brandt

Politiikassa ja talouselämässä nainen nostetaan monesti johtajaksi silloin, kun yritys tai puolue on kriisissä.

– Olisi mukava ajatella näin olevan siksi, että naisia pidetään hyvinä muutosjohtajina. Valitettavasti naiselle johtajan paikka avautuu silloin, kun se ei ole niin herkullinen. Moni mies ajattelee siinä tilanteessa, että hänen kannattaa odottaa eikä pilata itseään siinä sopassa, poliittiseen viestintään erikoistunut dosentti **Mari K. Niemi** kertoo.

Niemi on käynyt läpi vinon pinon tutkimuksia niin puolueiden johtajavalinnoista kuin yritysten johtajavaihdoksista, koska politiikassa naisjohta-

ja on niin vähän. Esimerkiksi 1960-luvulla maailmalta löytyi vain 3 naispääministeriä.

Mari K. Niemi on yksi juuri ilmestyneen Poliittinen valta Suomessa -teoksen toimittajista ja kirjoittajista. Kirja käsittelee poliittisen vallan muutoksia 1970-luvulta tähän päivään. Poliittiset instituutiot ovat joutuneet uudenlaiseen tilanteeseen, jossa markkinavoimat, poliittisen päätöksenteon siirtyminen ylikansallisille organisaatioille ja jopa tiedotusvälineiden rooli muuttaa valtasuhteita.

Mies- ja naisjohtajia arvotetaan yhä eri tavalla. Nainen leimataan herkemmin hirveäksi akaksi ja kättyisäksi pompottelijaksi, miespomolle salli-

Eduskuntavaaleissa vasemmiston yhteenlaskettu kannatus oli alle 24 prosenttia.

KUKA

Mari K. Niemi?

POLIITTISESTA historiasta tohtoriksi väitellyt **Mari K. Niemi** valittiin vuonna 2015 Vuoden tieteenetikoksi. Palkinnon perusteluissa Niemi nostettiin esimerkiksi uudenlaisesta tutkijatyypistä, joka ei kaihdakaan osaa ajankohtaiseen poliittiseen keskusteluun. "Niemi on erittäin aktiivinen sosiaalisen median käyttäjä ja vaikuttaja. Blogeissaan ja muissa kirjoituksissaan hän kannustaa tutkijoita kertomaan omista tutkimuksistaan ja ottamaan osaa julkiseen keskusteluun."

Niemi on tutkimus poliittista johtajuutta ja kampanjointia, populistipuolueiden mediastrategioita, naisten läpimurtoa puoluejohtajiksi, median ja politiikan suhdetta sekä journalismin asiantuntijajulkisuutta.

Dosentti, VTT Mari K. Niemi on Turun yliopiston Eduskuntatutkimuksen keskuksen erikoistutkija ja Valencian yliopiston vieraileva tutkija.

taan laveammat otteet. Esimerkiksi **Tarja Halosta** moitittiin presidenttinä vallanhaluiseksi riitelijäksi. **Sauli Niinistö** on saanut ottaa kaikessa rauhassa hoitaakseen sellaisia ulkopoliittikan tehtäviä, jotka eivät hänelle muodollisesti kuulu.

– Meillä on takaraivossamme ajatus siitä, mitkä ovat luonnolliset käyttäytymisen ominaisuudet naisille ja miehille, Niemi toteaa.

Tutkimuksissa on havaittu, että naisilta odotetaan johtajanakin sovitteluvaa ja huolehtivaa käytöstä.

– Vaikka uskomme olevamme sivistyneitä ja tasa-arvoisia, itse kullakin meillä on sovinnaisia ja rasistisia ajatuksia. Huomaan sen itsestänikin. Emme ole immuuneja tavoille, joilla katsomme naisia, miehiä ja ylipäänsä muita ihmisiä.

Kansikuvatytöt

Vallan verkostot työskentelevät yhä miesjohtajien eduksi. Niemi on hyödyntänyt tutkimuksissaan myös eduskunnan veteraanikansanedustajien muistitietoarkeiston haastatteluja. Monien naiskansanedustajien haastatteluista tuli ilmi kuinka politiikan noste häviää, kun todellista valtaa jaetaan politiikassa.

– Kun nuoria naisia tuli kansanedustajiksi enemmän, he kokivat, että he saivat median huomiota. Mutta sitten, kun tuli enemmän puhevaltaa ja puolueissa jaettiin kovia pestejä, tuki alkoi murentua. Naiset kelpasivat kansikuviin ja osoittamaan puolueen edistyskellisyyttä.

Hallituspuolueiden naiskansanedustajat saavat yleensä tyytyä poliittiselta painoarvoltaan kevyempiin ministeripesteihin, kuten sosiaaliministerin salkkuun. Merkittävimmät ministeriöt menevät tyypillisesti hallituspuolueiden puheenjohtajille. Mari K. Niemi haluaisi haastaa niin äänestäjät kuin puolueetkin valitsemaan puolueiden puheenjohtajiksi enemmän myös naisia ja tukemaan heitä hankalissakin tilanteissa.

– Kansainvälisten tutkimusten mukaan naiset valitaan puolueen johtoon täpärämmin kuin miespoliitikot. Puoluejohtajana naiseen ei ole sitouduttu lähtötilanteessa samalla lailla ja hänet on helppompaa sylkäistä ulos vaikeassa tilanteessa.

Mediapeliä

Median ja politiikan suhde on Suomessa muuttunut 1980-luvun alusta lähtien. Aikaisemmasta poliitikkoja ja etenkin **Kekkosta** hymistelevästä uutisoinnista ruvettiin hiljalleen siirtymään itenäisempään ja kriittisempään mielipiteen muodostukseen toimituksissa. Niemi nostaa yhdeksi tärkeäksi murtoakohdaksi **Pertti Paasion** epäonnistumisen Sdp:n puheenjohtajakisassa vuonna 1991. Paasio väistyi suosiolla ennen varsinaista puheenjohtajavaalia.

– Paasio valittiin ensimmäiselle kaudelle siksi, että hänen ajateltiin olevan hyvä organisaattori johtamaan puoluetoimistoa. Tänä päivänä puolueita johtavat puoluesihteerit ja puheenjohtaja edustaa puoluetta ulospäin, Niemi kuvaa muutosta.

Demareiden herraonni ei korjaantunut **Ulf Sundqvistin** valinnalla Paasion seuraajaksi. Sundqvist joutui eroamaan puheenjohtajan tehtävistä vuonna 1993 talousrikosepäilyjen takia. Samaan aikaan keskustapuolueen **Esko Ahoa** kuvailtiin sujuvasanaiseksi Kannuksen Kennedyksi.

– Median merkityksen kasvu heijastuu puolueisiin niin, että ne joutuvat entistä enemmän sopeuttamaan toimintaansa median toimintalogiikkaan. On ollut puolueiden oma etu kutsua media mukaan johtajavalinnan prosessiin: esimerkiksi järjestämällä ehdokkaiden kiertueita.

Puolueet rakentavat vaaleista mediatapahtumia aina ehdokkaiden ilmoittautumisesta lähtien ja päätyen gallupeilla höystettyihin puoluekokousvaaleihin. Sekä media että puolueet hyötyvät. Toimittajille riittää uutisoitavaa ja puolueet saavat näkyvyyttä.

Yhteistyö ei kuitenkaan ole kitkatonta. Poliitikko ei saa pelkästään myönteistä julkisuutta.

– Erinomaisia esimerkkejä tästä ovat **Alexander Stubb** ja **Jutta Urpilainen**. Heidän kohdallaan ääneen laskelmoitiin, että he vetävät julkisuutta puoleensa kuin hunajapurkki karhuja. Asuin Britanniassa silloin, kun Stubb oli pääministeri. Minulle tultiin kertomaan kuinka ihana, komea, sujuvasanaa ja rohkea pääministeri meillä suomalaisilla oli. Ihan jotain muuta kuin brittiläiset harmaat poliitikot. Suomalaisen median arvioista välittyi kovin toisenlainen kuva, Niemi nauraa.

Stubbin puoluejohtajaura jäi yhden kauden mittaiseksi. Suomen Kuvalehdessä Stubbin ura kuitattiin lyhyesti: vuonna 2015 silloinen valtiovarainministeri oli epäonnistunut vain pääministerinä ja puoluejohtajana.

Vasemmiston jälkijuna

Poliittinen valta Suomessa -kirjassa sivutaan myös vasemmiston ja ay-liikkeen heikkenemistä. Vuoden 1966 vasemmistopuolueet saavuttivat paikkaenemmistön eduskunnassa. Sen jälkeen on tultu alaspäin niin, että viime eduskuntavaaleissa vasemmiston yhteenlaskettu kannatus oli enää 23,6 prosenttia.

– Työelämä ja ideologioiden merkitys on muuttunut. Aikaisemmin ihmiselle oli selvempää, kenen joukoissa seisoi. Sekä vasemmistopuolueille että ay-liikkeelle on haasteena se, että ihmisillä ei ole enää kiveen hakattuja ja perittyjä identiteettejä, Niemi sanoo.

– Esimerkiksi työläinsäädäntö on saatu sellaisiin kantimiin, että ihmiset ajattelevat asioiden oikeastaan olevan jo aika hyvin. Tuudittautuminen siihen, että asiat ovat kunnossa, voi kuitenkin aiheuttaa sen, että oletkin pian jälkijunassa. ■

Pari vinkkiä vasemmistopuolueille

MIKSI KOKOOMUKSEN kansanedustaja ei tee koskaan lakialoitetta tuotantovälineiden sosialisoinnista? Siksi, että kokoomuksen kansanedustaja haluaa jatkopestin eduskuntaan samojen äänestäjien äänillä.

Vasemmistopuolueiden ja ammattiyhdistysliikkeen välit ovat aina olleet jännitteiset, vaikka sisarukset ovatkin lähtöisin samasta perheestä. Molemmat ovat yrittäneet nousta vasemmiston johtotähdiksi ja siinä vasemmistopuolueet ovat voittaneet pelin.

Niin pitääkin olla. Puolueilla on oltava laajempi näkemys yhteiskunnan kehittämisestä kuin am-

mattiliitolla. Ammattiliiton tehtävä on ajaa oman jäsenistönsä parasta. Etujärjestöluonteesta huolimatta ammattiliitolla voi olla sellaista asiantuntemusta, jota lainsäätäjä tarvitsee tehdäkseen parempia lakeja.

RAKENNUSLIITON PÄÄTÖS luopua poliittisista ryhmärakenteista vuonna 2011 on osoittautunut erinomaiseksi ratkaisuksi. Liitolla ei ole minkäänlaista tarvetta selitellä poliitikkojen mölähdyksiä parhain päin. Mikäli ay-liikkeessä ja vasemmistopuolueissa ollaan samaa mieltä jostakin, eikö ole mukavampi potkia palloa maaliin kahden jouk-

kueen voimin?

Viime eduskuntavaaleissa vasemmistopuolueiden kannatus tipahti vajaaseen neljännekseen. Olisiko puolueiden vuoro miettiä yhteistä vaaliliittoa seuraavia vaaleja ajatellen? Vaaliliitto ei vähentäisi kansanedustajien määrää. Päinvastoin, sen avulla olisi mahdollista kasvattaa parlamentaarista voimaa.

Tehkää yhteinen vaaliohjelma, jota palkkatyöläisen on helppo kannattaa. Luvatkaa yksinkertaistaa sosiaaliturvaa ja parantaa työmaiden viranomaisvalvontaa. Se suojaisi niin työtöntä kuin työnantajan riistämää ulkomaalaista työntekijää. ■

Ett par tips till vänsterpartierna

VARFÖR LÄMNAR en riksdagsledamot från Samlingspartiet aldrig in en lagmotion om att produktionsmedlen ska socialiseras? Därför att riksdagsledamoten från Samlingspartiet vill få fortsatt mandat med samma väljares röster.

Relationerna mellan vänsterpartierna och fackföreningsrörelsen har alltid varit spända, även om syskonen kommer från samma familj. Vardera har försökt bli den ledande stjärnan inom vänstern och vänsterpartierna har vunnit spelet.

Så ska det också vara. Partierna ska ha en mer omfattande syn på hur samhället ska utvecklas än ett fackförbund. Fackförbundets uppgift är att ar-

beta för sina medlemmars bästa. Intresseorganisationskaraktären till trots kan ett fackförbund ha sådan sakkunskap, som lagstiftaren behöver för att kunna stifta bättre lagar.

BYGGNADS BESLUT 2011 att avstå från politiska gruppstrukturer har visat sig vara en utmärkt lösning. Förbundet har inget som helst behov att förklara politikernas struntprat till det bästa. Om facket och vänsterpartierna är ense om något så är det inte då trevligare att sparka bollen i mål med hjälp av två lag?

Vänsterpartiernas understöd sjönk till en

knapp fjärdedel i senaste riksdagsval. Vore det partiernas tur att fundera på ett gemensamt valförbund i nästa val? Ett valförbund minskar inte antalet riksdagsledamöter. Tvärtom vore det med hjälp av ett sådant möjligt att öka den parlamentariska styrkan.

Gör ett gemensamt valprogram, som löntagarna har lätt att stöda. Lova att förenkla socialskyddet och förbättra myndigheternas övervakning av byggena. Det skyddar såväl den arbetslösa som den utländska arbetstagare som arbetsgivaren suger ut. ■

Kannen kuva: Jukka Nissinen

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Rakennusalan työehtokierros on käynnissä

Kevättalvella uusitaan Rakennusliiton 9 työehtosopimusta. Valmistautuminen työehtoneuvotteluihin onkin jo hyvässä vauhdissa. Linjaa on vedetty niin liiton hallituksessa kuin lokakuun lopun suures-
sa maakokouksessakin. Liittokierroksella kunkin alan palkansaaja- ja työnantajajärjestöt neuvottelevat kukin omalle alalleen ja sen taloudelliselle tilanteelle käyvän sopimuksen.

Nyt ollaan liittokierroksella. Alakohtaiset sopimukset eivät siis ole osa keskitettyä kokonaisratkaisua, jossa työmarkkinoiden keskusjärjestöt ja valtion edustajat olisivat sopineet kaikkia aloja koskevat palkankorotustasot ja laadulliset uudistukset tai heikennykset.

Teollisuusliitto ja Teknologiateollisuus tekivät työehtoratkaisunsa. Aina, kun molempia tyydyttävään sopimukseen päästään ilman tappelua, ovat lähtökohdat alalla hyvät myös eteenpäin. Sopimus on ok, kun molemmat osapuolet ovat sen kuitanneet.

Helppoa se ei aina ole. Reessä istujat eivät ainaakaan tee suurenkaan liiton työtä helpommaksi. Teollisuusliiton puheenjohtaja **Riku Aalto** kysyy Ahjo-lehden (14/2017) Linjaus-palstalla, miksi muut liitot lastaavat ylimääräiset paineet Teollisuusliitolle jättämällä omat palkankorotuksensa teknologiateollisuuden pöytästä sovittaviksi.

Kyllä tässä työnantajienkin taktiikkaa on, kuten Riku toteaa. Vaikka EK on haudannut tupot, ovat työn-

antajat käyttäytyneet kuin eläisimme tupoaikaa, jossa pääsopijoina ovat Teknologiateollisuus ja Teollisuusliitto. Käydään liittokierrosta, mutta käytännössä tehdään keskitettyä.

Riku kysyy myös aiheellisesti, onko Teollisuusliiton otettava kierroksesta toiseen hoitaakseen muiden liittojen asioita ja kantaa kaikki vastuu.

Ei Teollisuusliitto vastuunkantaa pelkää. Edelläkävijä on myös vaikuttaja. Peesaa-
jien asia on sitten arvostella lopputulosta ottamatta itse vaikkapa työtaistelun taakkaa kantaakseen.

Meillä ei ole mitään syytä arvostella toisten liittojen lopputuloksia. Kukin ala ratkaisee työehtosopimuksensa kohdastaan, omien arvioidensa perusteella. Niin myös reessä istujat, oman alansa edellytysten mukaan.

Rakennusliitolla ei ole ollut tapana jättää omia korotuksia taikka muita ratkaisuja toisten pöydissä ratkottaviksi. Ei jätetä nytkään. Meidän ei kannata heikentää omaa valmiuttamme tehdä rakennusalan työehtoratkaisuja omin voimin. Taktiikka on hyvä pitkän päälle: Oman tekemisen jäädessä sivusta seuraamiseksi yllättää nimittäin lorvikatarri.

Siispä emme peesaa vaan neuvottelemme liitto-kohtaiset sopimuksemme alusta loppuun itse. Otamme vastuuta oman toimialamme työelämän kehittämisestä. Hintaakin olemme siitä valmiita maksamaan. ■

Kuukauden kuva

Paikka: Jyväskylä
Aika: marraskuu 2017
Kuvaaja: Petri Hiltunen

Mitä? Maanjäristyksen kestävä telineratkaisu.
 Ei suositella muille työmaille.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
 Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
 Johanna Hellsten
 Heikki Korhonen

Taitto
 Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
 Tietotalli Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino, Sanomala Oy
 Helsinki 2016

ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 15.12.2017

Tähän numeroon tarkoitettujen materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 1.12.2017**.

2017		
12	1.12.	15.12.

2018		
Numero	Aineistopv.	Ilmestyy
1	29.12.2017	12.1.
2	26.1.	9.2.
3	2.3.	16.3.
4	to 29.3.	13.4.
5	27.4.	11.5.
6	1.6.	15.6.
7	29.6.	13.7.
8	3.8.	17.8.
9	31.8.	14.9.
10	28.9.	12.10.
11	2.11.	16.11.
12	30.11.	14.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai**.

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä (paitsi nro 4:n osalta se on to 29.3.).

Toimitusosoite:
 Rakentaja-lehti
 PL 307, 00531 Helsinki
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Ulkomaan työkomennukselle vuoden katto

Työvoiman dumpppauksesta huolestunut Ranska runnoi EU:ssa läpi ulkomaista työvoimaa koskevan lakiuudistuksen.

Virpi Latva

Lähetettyjen työntekijöiden työlehtoja koskevan EU-direktiivin muutos asettaa muun muassa ulkomaan työkomennukselle vuoden määräajan nykyisten kolmen vuoden sijaan. Muutos tulee näkymään erityisesti rakennus- ja kuljetusalalla, tosin asiantuntijoiden mukaan aikaisintaan vuonna 2022.

Vuonna 1996 säädetyin EU-direktiivin mukaan ulkomaiselle työvoimalle on maksettava vähintään vastaanottajamaan minimipalkka ja lomaetuudet. Myös työviikon pituuden on oltava sama kuin kyseisen maan omilla kansalaisilla. EU:n laajennuttua itään ja halvan työvoiman maiden tultua mukaan eurooppalaisille työmarkkinoille kyseinen direktiivi on kuitenkin todettu riittämättömäksi. EU-maiden kaikki 28 työministeriä kokoontuivat Ranskan aloitteesta lokakuun lopussa Luxemburgiin rukkaamaan ulkomaista työvoimaa koskevaa direktiiviä.

Tuoreen päätöksen mukaan ulkomaiselle työvoimalle on vastaisuudessa maksettava, ei vain minimipalkkaa, vaan sama palkka kuin

vastaavaa työtä tekeville omille kansalaisille. Työministerit pääsivät kovan kädenväänön jälkeen yksimielisyyteen myös ulkomaisen työkomennuksen kestosta. Ranska runnoi läpi tavoitteensa lyhentää maksimikeston 3 vuodesta vuoteen. Ulkomaista työvoimaa käyttävälle yritykselle annettiin kuitenkin mahdollisuus anoa 6 kuukauden lisäaikaa, jos työprojekti sitä vaatii. Lisäajasta päättää maa, jossa työ tehdään. Neuvotteluihin osallistunut Ranskan työministeri totesi heti kättelyssä, että lisäaikaa on turha tulla Ranskassa anomaan.

– Niin kansanedustajiemme, ammattiliittojemme kuin julkisen mielipiteenkin mukaan työkomennus on jotakin tilapäistä. Aiomme pitäytyä tuossa 12 kuukaudessa siitä huolimatta että sen voisi muuttaa 18 kuukaudeksi, sanoo Ranskan työministeri Muriel Pénicaud.

Ongelmana sosiaalikulujen erilaisuus

Ranska houkuttelee Saksan jälkeen eniten ulkomaista työvoimaa. Valta-

osa työkomennuksista on rakennustyömailla, joihin työvoima tulee lähinnä Puolasta, Romaniasta, Bulgariasta, Espanjasta ja Portugalista. Lista kertoo paljon; kaikissa kyseisissä maissa sosiaalimaksujen osuus työnantajan maksamista palkkakuiluista on huomattavasti pienempi kuin Ranskassa.

Sosiaalikulujen erilaisuus onkin edelleen kivenä kengässä. Siihen tuore direktiivin muutos ei puutu. Jos EU:n työministerit pääsevät yksimielisyyteen direktiivin lopullisesta tekstistä vielä ennen vuoden loppua, uudistus astunee käytännössä voimaan vuoden 2022 paikkeilla.

Virallisten lukujen mukaan Ranskassa on muista EU-maista tulleita työntekijöitä on noin 200 000, mutta asiantuntijoiden mukaan luku on todellisuudessa tuplasti suurempi. Laittoman työvoiman käyttöä on koitettu saada kuriin muun muassa vuoden alusta voimaan tulleella rakennustyömaiden pakollisella henkilökortilla.

Mutta Ranska paitsi houkuttelee, myös lähettää työvoimaa ulkomaille. Eniten ranskalaisia on työkomennuksella naapurimaissa kuten Belgiassa, Saksassa, Italiassa, Espanjassa ja Englannissa. Ranska on Euroopan kolmanneksi suurin työvoiman lähettäjä. ■

EU otti askeleen oikeaan suuntaan

Heikki Korhonen

EUROOPAN parlamentin ja ministerineuvoston uusi kanta lähetettyjen työntekijöiden työehtoihin on pieni askel parempaan suuntaan. Tosin Puola, Unkari, Latvia ja Liettua olisivat halunneet, että näistä maita tuleva työvoima olisi vastaisuudessa kin halvempaa kuin paikallinen ja siksi ne vastustivat esitystä.

Suurin parannus sisältyy EU:n parlamentin linjaukseen, että kaikille lähetetyille työntekijöille olisi maksettava matka-, majoitus- ja ruokailukulut koko lähettämisen ajalta.

Toisin kuin monissa muissa jäsenmaissa, Suomessa lähetetyille työntekijöille on jo tähän asti pitänyt maksaa työehtosopimusten mukaisia palkkaa. Suomeen lähetetyt työntekijät ovat kuitenkin joutuneet itse kattamaan sellaisiakin matka-, majoitus- ja ruokailukuluja, joiden korvaamisesta on sovittu Suomen työehtosopimuksissa.

Neuvoston hyväksymässä tekstissä veloitetaan nykyistä kattavammin noudattamaan kohdemaan palkkamääräyksiä ja rajoitetaan lähettämisen kesto normaalisti 12:een ja poikkeuksellisesti 18 kuukauteen. ■

Parman tehtaan työntekijän puristuskuolema käräjäoikeudessa:

Tehtaan tehdaspäällikkö ja työnjohtaja tuomittiin kuolemantuottamuksesta, Parmalle 40 000 euron yhteisösakko.

Johanna Hellsten

Rakentaja-lehti kertoi vuonna 2015 työtaturmasta Parmaan tehtaalla otsikolla Kuolema pysäytti Parman tehtaan. Jutussa käsiteltiin sitä, miten työyhteisö selviää työkaaverin kuolemasta. Sittemmin juttu on siirtynyt käräjäoikeuden ratkaistavaksi. Tuomio julistettiin lokakuun puolivälissä. Tehtaan tehdaspäällikkö ja työnjohtaja tuomittiin työturvallisuusrikoksesta ja kuolemantuottamuksesta ja Parma tuomittiin yhteisösakkoon. Tuomio on lainvoimainen.

Tapaturmassa tehtaan työntekijä teki ontelolaattahallissa siirtoajoa kiskoilla liikkuvalla ontelolaattasahalla. Hän oli kytkenyt sahan ohjaamossa olleen narulenkkin avulla siirtovivun niin, että saha liikkui hidasta kävelyvauhtia eteenpäin. Hän itse siirtyi tekemään työtehtäviä sahan etupuolelle. Samanaikaisesti viereisellä linjalla oli ollut hitaasti liikkuva valukone.

Koneiden ollessa lähestymässä toisiaan oli työntekijä mennyt ko-

neiden väliin, tarkoituksenaan pyrkiä sahan ohjaamoon. Hän ilmeisesti takertui jaloistaan koneen rakenteiden ja laatan väliin puristuen koneiden väliseen kapeaan tilaan ja menehtyi välittömästi, ennen kuin toinen työntekijä oli ehtinyt sahan takapuolelle pysäyttämään sahaa.

Selkeä valvonnan laiminlyönti

Parma kiisti syytteet ja pyrki todistelemaan, että työnjohto ei ole tiennyt ”naruvirityksestä”, eikä siten voinut olla vastuussa työtaturmasta. Käräjäoikeus kuitenkin katsoi todistetun, että menetelmä on ollut käytössä kolme vuotta, eikä erityisesti työnjohtaja ole voinut välttyä näkemästä tapaa, jolla konetta ajettiin. Tehdaspäällikön kohdalla katsottiin, että siitä olisi pitänyt tietää.

Käräjäoikeus muun muassa toteasi, että työturvallisuusnormeilla suojellaan työntekijöitä itseltään. Lisäksi käräjäoikeus katsoi, että jos jokin – etenkin inhimillisestä toiminnasta ja arviointikyvystä riippumaton – tapahtuma ylipäättään voi erityisissä olosuhteissa tapahtua, se ennen pitkää myös tapahtuu. Yrityksessä pitäisi siis kaiken aikaa huolehtia siitä, että vaaratekijöiden syntyminen estetään, vaaratekijät poistetaan ja mikäli se ei ole mahdollista, ne korvataan vähemmän haitallisilla ratkaisuilla.

– Jutussa oli olennaista se, että tuomari tulkitsi työnantajan velvol-

lisuuksia perinteisellä tavalla; työnantajan on huolehdittava, seurattava ja selvitettävä vaaratilanteita koko ajan, Rakennusliiton vastaava Lakimies **Jyrki Ojanen** sanoo.

Se on Ojasen mielestä kiinnostavaa, sillä viime vuosina on ollut selvää yritystä siirtää vastuuta työturvallisuudesta työntekijän kontolle.

Vaikka oikeuden mukaan Parmassa oli yleisellä tasolla huolehdittu työturvallisuudesta asianmukaisesti, on sen toiminnassa ja vielä ontelolaattatuotannon keskeisissä tuotantotavoissa ja -menetelmissä laiminlyönti työturvallisuusmääräysten noudattamista. Laiminlyönnit ovat myös olleet pitkäkestoisia. Yritys ei ole huolehtinut työturvallisuusvelvoitteistaan ja se tuomittiin 40 000 euroa yhteisösakkoihin.

– Puolustus toi työnantajan yleistä työturvallisuuskulttuuria esille todella voimakkaasti, yli 30 asiakirjan avulla. Yleiskuva ei kuitenkaan vaikuttanut, sillä selkeästi myös jotain oli jäänyt tekemättä, Ojanen toteaa.

Kuvaavaa on, että onnettomuuden jälkeen ainakin tällä tehtaalla vierekkäisillä valupedeillä ei työskennellä samaan aikaan. Esimerkiksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tarkastaja oli omassa raportissaan kiinnittänyt huomiota tällaiseen vaara-alueella työskentelyyn koneen ohjeistuksen puutteiden lisäksi.

Tehdaspäällikön ja työnjohtajan katsottiin rikkoneen työturvallisuusmääräyksiä huolimattomuudellaan valvoa määräyksiä ja antaessaan tilanteen jatkoa. Heille määrättiin kuolemantuottamuksesta yhteinen 70 päiväsakon sakkorangaistus. ■

Vanhat asbestityöluvat voimassa vuoden loppuun asti

ENNEN vuotta 2016 myönnetty asbestipurkutyövaltuutukset ovat voimassa vuoden 2017 loppuun saakka. Tämän jälkeen tehtävä asbestipurkutyö edellyttää uutta asbestipurkutyöluvaa.

Hakijalle, jolla on voimassa oleva valtuutus ja asbestipurkutyöhön liittyvä toiminta vakiintunut sekä tullut asianmukaisesti hoidetuksi, voidaan lupa myöntää toistaiseksi voimassa olevana. Muussa tapauksessa lupa myönnetään määräaikaikaisena 3 vuodeksi.

Asbestipurkutyöluvan hakemuskulmakke, hakuohjeet ja koulutusta antavat oppilaitokset löytyvät www.tyosuojelu.fi-sivustolta. Ammattituttokinnon suorittamisesta tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle, joka pitää rekisteriä asbestipurkutyön tekemiseen pätevistä henkilöistä. ■

TE-toimistot ovat tiukentaneet työnhakuohjeita

Jos jätät työttömäksi tai lomauteuksi, ilmoittaudu TE-toimistoon viimeistään ensimmäisenä työttömyys- tai lomautuspäivänä. Huomioithan, että toimintaohjeet, asiointitavat ja määrääjät vaihtelevat työnhakijaksi ilmoittautumisen tai työnhaun muutostietojen yhteydessä antamiesi tietojen perusteella.

Saadaksesi työttömyysetuutta, työnhakusi tulee olla voimassa ja sinun tulee hakea koko-aikatyötä koko työttömyyden ajan (ruksi oikeaan kohtaan). Tiedot työnhausta ja avoimista tehtävistä voit aina tarkistaa Oma asiointi henkilöasiakkaalle -palvelukanavan etusivulta.

Lue huolella ja vastaa pikaisesti

Lue asiointiohjeet ja vastaanottoilmoitukset tarkasti ja toimi niiden mukaisesti.

Tarkista TE-keskuksen Oma asiointin etusivulta saitko tehtäväksi palvelutarvearvion tai suunnitelman päivittämisen. Tee ne heti tai viimeistään kahden arkipäivän kuluessa, jotta työnhakusi ja oikeutesi työttömyysetuuteen pysyy voimassa.

Arvioinnin jälkeen laaditaan työllistymissuunnitelma

Tarvitsemasi palvelut ja sovitut tehtävät kirjataan suunnitelmaksi, jossa sovitaan työnhakusi tavoitteista, miten edistät itse työllistymistäsi, mitä palveluja tarvitset ja miten asioit jatkossa TE-toimiston kanssa. Kerrot joko Oma asiointi -palve-

lussa tai tulevien haastattelujen yhteydessä, miten suunnitelmasi on toteutunut.

Jos työttömyytesi jatkuu, sinut haastatellaan 3 kuukauden välein ja suunnitelmasi tarkistamiseksi. TE-toimisto voi järjestää henkilökohtaisen haastattelun kasvokkain, puhelimitse tai etäyhteydellä. Lisäksi haastattelut voidaan toteuttaa nuorten palvelupisteissä Ohjaamoissa, joissa on TE-palveluiden virkailijoita sekä työvoima- ja yrityspalvelujen alueellisissa kokeiluissa kunnan järjestämänä.

Tilanteesi mukaan suunnitelma on

- työllistymissuunnitelma, jonka teet yhdessä TE-toimiston asiantuntijan kanssa
- aktivointisuunnitelma, jonka teet yhdessä TE-toimiston asiantuntijan ja kunnan virkailijan kanssa
- kotoutumissuunnitelma, jonka teet yhdessä TE-toimiston asiantuntijan kanssa.
- Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Oma suunnitelma -sivulta näet
- mihin mennessä sinua pyydetään hyväksymään ehdotettu suunnitelma
- mihin mennessä sinua pyydetään laatimaan oma suunnitelmaehdotus TE-toimistolle
- milloin ja kenen kanssa olet hyväksynyt suunnitelman, suunnitelman sisällön sekä sopimasi tehtävät
- mihin mennessä sinun tulee il-

moittaa suunnitelmassa sovittujen tehtävien toteutumisesta

Muista nämä!

Ruksaa hakemukseen, että haet koko-aikatyötä koko työttömyyden ajalta.

Käy päivittäin TE-toimiston Oma asiointi -sivustolla katsomassa mahdolliset viestit ja selvityspyynnöt. Näet sieltä myös tarjotut työt.

Tarjottua työpaikkaa on haettava tai muuten lankeaa karenssi.

Ole mahdollisimman hyvin tavoitettavissa puhelimitse. TE-toimisto asioi kanssasi useimmiten puhelimitse.

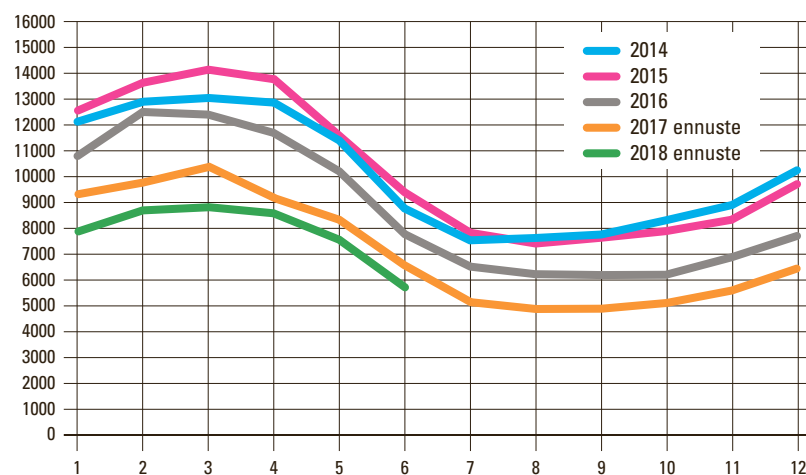
Reagoi aina, kun TE-toimisto pyytää sinua tekemään jotain.

Jos olet epävarma, niin kysy mieluummin kuin, että jätät reagoimatta. Rakennusalan työttömyyskassan jäsenenä saat asiantuntevaa neuvontapalvelua numerosta 020 690 230. Voit kysyä lisätietoa myös suoraan TE-toimistosta etenkin, jos ongelma liittyy heidän atk-järjestelmiinsä.

Mikäli sinulla ei ole tietokonetta tai nettiyhteyttä, voit tehdä hakemuksesi TE-toimistossa. Siellä henkilökunta neuvoo ja auttaa hakemuksen täyttämässä. ■

Työttömyyspäivärahaa saaneet jäsenet

2014 – lokakuu 2017 & ennuste 11/2017 – 6/2018

JÄRJESTÖNURKKAUS

Työehtosopimuskierrosta, yhteiskuntavaikutusta ja valmistautumista 24. liittokokoukseen!

Jyväskylän maakokouksessa käydyt keskustelut antoivat hyvän pohjan edetä kohti työehtoneuvotteluja. Maanantaina 6. marraskuuta tuli julkisuuteen tieto Teknologiateollisuuden ja Teollisuusliiton välillä syntyneestä neuvottelutuloksesta. Samalla teollisuuden sähköasentajat ovat aloittamassa viikon mittaista rajattua työtaistelua. Tilanne on varsin poikkeuksellinen. Jokainen neuvottelukierros on omanlaisensa. Tälläkin kertaa nähdään monia vaiheita ennen vappua.

Rakennusala käy omat neuvottelunsa omassa aika-aulussaan. Rakennusliiton sopimuslatoiryhmat ovat koolla 18.-19. marraskuuta Helsingissa. Hallitus kasittelee neuvottelutavoitteita tyoryhmien esitysten pohjalta joulukuussa ja edelleen tammikuussa. Varsinaiset neuvottelut kaynnistynevät tammikuun puolella. Sopimuskausihan päättyy helmikuun viimeisenä päivänä.

Yhteiskuntavaikuttamiseen lisäpuhtia

Viime kevään liittovaltuuston päätöksen pohjalta on liiton organisaatiossa käynnistetty hanke yhteiskuntavaikuttamisen tehostamiseksi. Hankkeen toiminnallinen slogan on: "JÄRJESTÄYDY, OSALLISTU, ÄÄNESTÄ, VAIKUTA". Haastamme hankkeeseen mukaan myös kaikki ammattiosastot ja aluejärjestöt.

Toiminnalliset tarpeet pystytään hahmottamaan paremmin alueellisella/paikallisella tasolla; mikä on se tapa, jolla Rakennusliitto/ammattiyhdistysliike näkyy jatkossa vahvemmin työmailla ja laajemmin yhteiskunnassa eri aluejärjestöjen alueilla tai paikallisesti, esi-

merkiksi Seinäjoella ja Lahdessa.

Olemme keskitetysti tilanneet tapahtumateltoja tykötarpeineen ja jakomateriaalia tori- ja työmaatilaisuuksia varten. Aluejärjestöjen hallituksilta olemme pyytäneet alueen toiminnoista talousarviolta varustettuja toiminta- ja tilaisuuskohtaisia suunnitelmia. Suunnitelmat tulee toimittaa järjestöpäällikkö Jukka Asikaiselle, joka koostaa esitykset johtoryhmän päätettäväksi ja koordinoi hankkeen kokonaiskustannuksia. Ammattiosastojen puuhaihmissen toivomme olevan aktiivisia aluetason ideoinnissa ja hankkeen tilaisuuksien toteutuksessa.

Rakennusliiton 24. liittokokous järjestetään Helsingissä 24.-26.5.2019

Valmistautuminen keväällä 2019 pidettävään liittokokoukseen on jo käynnistynyt. Yhdistyslaki ja liiton säännöt määrittävät pääpiirteittäin liittokokoukseen valmistautumista. Yksityiskohtaisemmin liittokokousvaaleista ja niiden ajankohdasta määritetään liittovaltuuston keväällä 2018 käsiteltäväksi ja päätettäväksi tulevalle vaalijärjestyksellä ja siihen pohjautuvalla myöhemmin nimettävän keskusvaalilautakunnan antamalla ohjeistuksella.

Oleellista on, että ehdokasasettelulla ja vaalien teknisellä toteutuksella saamme äänestysaktiivisuutta nousemaan edelliskertaisesta. Toivon, erityisesti jäsenkunnan nuoremman polven oivaltavan äänioikeuden merkityksen aiempaa paremmin niin yhteiskunnallisissa kuin liiton sisäisissä vaaleissa.

Jukka Asikainen
järjestöpäällikkö

Stalan tehtaalla työskentelee 50 kovaa ammattilaista. Kuva: Stala Group

Täällä taipuu teräs

Perheyritys Stala Groupin Lahden tehtailla valmistuvat suomalaisten tiskipöydät ja monenlaiset rakenneputket.

Johanna Hellsten

Stala Group perustettiin vuonna 1972 ja se valmisti aluksi vain tiskipöytiä. Yritys alkoi valmistaa rakenneputkia pari vuotta myöhemmin, kun tiskipöytänsä tarvittiin jalkoja. Putkivalmistus yhtiöitettiin omaksi yritykseksi, Stalatable Oy:ksi vuonna 2000. Stalan tehtaalla on työntekijöitä noin 50 ja Stalatablen tehtaalla 110. Suurin osa heistä tulee Lahden seudulta.

– Suurin osa Stalan työntekijöistä on ollut talossa yli 10 vuotta ja iso osa ”lattian” (tehtaan) työntekijöistä on ollut talossa parikymmentä vuotta, Stalan työsuojeluvaltuutettu **Henri Tietäväinen** kertoo. Stalatablen puolella on oma työsuojeluvaltuutettunsa, vaikka tehtaat sijaitsevatkin rinta rinnan, vain muoviverho välissä.

Tietäväisellä on taustaa huomattavasti isommalta tehtaalta ja hänen mukaansa ero sen ja Stalan välillä on suuri.

– Kun isolla tehtaalla vaelletaan masentunutta marssia aamupimeällä töihin, eikä sieltä välttämättä tunne kuin oman vuoronsa väkeä, tuntevat kaikki täällä toisensa nimeltä. Tämä on enemmän sellainen pehe-

mäinen yhteisö. Voin mennä toimitusjohtajan puheille kuten kenen tahansa. Välit ihmisten kesken ovat läheiset, Tietäväinen kuvaa.

Vaikka Stala ei ole yrityksenä erityisen vanha, ovat sen pesupöydät, altaat, tasot ja jätevaunut rakentajillekin tuttuja. Stalan tuotteista vientiin menee noin kolmannes ja Stalatablen rakenneputkista yli 90 prosenttia. Suomalainenkin rakentaja on kuitenkin voinut nähdä Stalatablen putkia muun muassa Helsinki-Vantaan lentoaseman työmaalla.

Työsuojeluvaltuutetun laaja rooli

Tehtaan seinällä näkyy näytössä tieto, josta tulee hyvä mieli; nolla tapaturmaa 450 päivän aikana.

– Olen ollut täällä töissä 11 vuotta, enkä muista yhtään vakavampaa tapaturmaa tehtaalla. Suurimpia riskejä ovat täällä erilaiset viiltohaavat, joita tulee, vaikka varustus olisi viimeisen päälle. Meillä on viiltosuojahanskat käytössä, mutta täällä käsitellään teräviä reunoja. Aina voi sattu jotain, Tietäväinen toteaa.

Tietäväisen mukaan on silti hyvin harvinaista, että tehtaalla sattui-

si tapaturmia. Pitkät työsuhteet näkyvät hänen mukaansa siinä, että oman alansa konkarit osaavat varoa ja käyttävät maalaisjärkeä työssään.

Tuki- ja liikuntaelimiin kohdistuva rasitus on toinen riski, johon fyysisessä työssä törmää.

– Osassa työtä on raskaita nostoja ja toistuvaa kiertoliikettä. Se voi aiheuttaa vammoja. Ratkaisua etsitään yhdessä työterveyshuollon kanssa tai menetelmäkehityksen ja työkierron kautta.

Viimeisimpänä lisävarusteena työturvallisuuteen tulivat suojalasit puoli vuotta sitten.

– Täällä käytetään jonkin verran kemikaaleja muun muassa puhdistuksessa ja aloin käydä niiden käyttöturvallisuusohjeita läpi. Huomasin tekemieni riskiarviointien perusteella, että niistä lähes kaikissa oli silmävamman riski. Totesimme, että suojalasit tarvitaan tehtaalla.

Ja Tietäväinen on se, joka suojavarusteet hankkii.

– Työsuojeluvaltuutetulla ei ole hirveän paljon tehtävää täällä, mutta olen ottanut itselleni kaikenlaista ylimääräistä. Minulla on suojavarusteiden osalta osto-oikeus ja käym-

me jokaisen työntekijän kanssa läpi, minkälaiset varusteet hän tarvitsee ja minä hankin ne. Niin kauan kuin luotto pelaa, saan toimia vapaasti. Sitä ei pidä mennä tyrimään, Tietäväinen sanoo.

Tietäväinen myös organisoii ison osan yrityksen sisäisistä tapahtumista. Näistä yksi on pitkään jatkunut ja suosittu pilkkikisa, Stala-pilkki.

– Tapahtumien järjestelyt sopivat hyvin työnkuvaani. Tykkään siitä, että ihmisillä on hauskaa.

Hyvä työpaikka

Tietäväinen on itse ollut Stalalla töissä 11 vuotta. Hän haki alun perin varastomiehen paikkaa, mutta se menikin kaverille.

– Sitten tehtaan tuotantopäällikkö soitti ja kysyi, kiinnostaisivatko minua muut hommat tehtaalla. Olin aluksi pakkauslinjalla, sitten keittiötason kokoamisessa ja vientipakkaamossa. Lopulta ympyrä sulkeutui; minusta tuli ensin varastomies ja nyt toimin varastovastaavana.

Tietäväinen sanoo pitävänsä siitä, että yrityksessä on ollut mahdollista tehdä erilaisia tehtäviä.

– Pidän siitä, että täällä voi ke-

Henri Tietäväinen on tyytyväinen stalalainen. Hän arvostaa yrityksen suhtautumista työntekijöiden terveyteen ja hyvinvointiin.

Stalan pesupöytien muodot lienevät tuttuja kaikille.

hittyä koko ajan. Olen päässyt ko-keilemaan paljon uusia asioita. Tääl-lä suhtaudutaan myönteisesti myös kouluttautumiseen. Olen saanut teh-dä 3 ammattitutkintoa oppisopimuk-sella.

Tietäväinen arvostaa myös yri-tyksen työterveyshuoltoa. Se on laaja ja siihen kuuluu lisävakuutus, jolla työntekijät pääsevät esimer-kiksi nopeasti leikkaukseen, jos tar-ve tulee.

– Ei voi kuin kehua sitä. Meil-lä on myös työterveyshoitaja talossa tavattavissa joka toinen tiistai, Tietä-väinen kertoo.

Koko henkilöstöä koskee sai-rauspoissaolojen omailmoitusjärjes-telmä.

– Se helpottaa elämää ihan älyt-tömästi. Jos ihmisellä on vaikka vat-satauti, on turha lähteä sairaana lää-käriin. On helpompi vain ilmoittaa esimiehelle. Järjestelmä on lähtenyt toimimaan todella hyvin. Kun lää-käri kirjoittaisi normaaliin nuhakuu-meeseen 3 päivää sairauslomaa, on si-tä usein jo työkunnossa oikeasti pa-rissa päivässä. Kaikki voittavat täs-sä järjestelyssä.

Seitsikko on klassikko

Stalan Seitsikko-pesupöytä on klas-sikko. Yritys on kehittänyt jo varhai-sessa vaiheessa nettiin Stala Desig-ner -suunnitteluohjelman, jolla si-sustussuunnittelijat ja -arkkitehdit ja miksevät kuluttajatkin voivat räätä-löidä itselleen sopivan pesupöydän.

– Suunnittelu tehdään valmiista RST-kappaleista ja sitä rajaavat tie-tyt parametrit sekä tuotealan standar-dit. Mitään ihan mahdotonta ei siis

voi edes tilata. Kyse on massarää-tälöinnistä. Designer-ohjelma muo-dostaa tehtaalle ulos pitkän koodin, joka kertoo kaiken tarpeellisen tuot-teen valmistukseen, tehtaan tuotan-topäällikkö **Pasi Härkönen** kertoo.

Työntekijät eivät missään vai-heessa tulostele mitään papereita, vaan kaikki tapahtuu tietokoneiden avulla. Koneiden operaattoreille on kehitetty omat tietokoneohjelmat heidän tarpeitaan varten.

Prosessin ensimmäinen vaihe on pesupöydän aihio, joka tehdään ark-kiteräksestä tietyin dimensioin. Ai-hioon tehdään tarvittavat lävistyks- esimerkiksi hanalle ja jonkin verran muotoja ja reunoja. Tämän jälkeen pöydän ulkomitat rajataan aihioista.

Altaat valmistuvat samaan ai-kaan massiivisissa hydraulisissa pu-ristimissa. Niiden maksimivoima on 800 tonnia.

– Puristimen toisella puolella tehdään noin 80 prosenttia altaan muodosta, toisella puolella tapahtuu altaan tarkempi muovaus sekä val-miin altaan rajaaminen irti läht-ötöaihiosta, Härkönen kertoo.

Robotti kiillottaa seuraavaksi al-taat karkeilla harjoilla ja ne siirtyvät vielä pesuun.

Pöydät kulkevat särmäykseen, jossa leikataan ensin pitkät sivut, sit-ten lyhyet. Allas hitsataan tämän jäl-keen kiinni vastushitsauksella. Sit-ten sauma hiotaan ja viimeistellään automaattikoneella, ettei mihinkään jää teräviä kohtia. Lopuksi pöydän alapuolelle kiinnitetään tukijaksi ve-denkestävää MDF-levyä.

Sitten pesupöytä lähtee matkalle uuteen kotiinsa. ■

TYÖMAA HELSINGISSÄ?

**NYT - 15% ALENNUSTA MAJOITUKSESTA
JA DUUNIEVÄÄT KAUPAN PÄÄLLE!**

Helsingin Katajanokalla sijaitseva Eurohostel tarjoaa rakennusalan ammattilaisille loppuvuodeksi 2017 työmatka-majoituksesta -15 % alennuksen. Lisäksi yöpyjät saavat jokaisena majoitusvuorokautena ilmaisen eväspaketin sekä ilmaisen aamu- ja iltasaunan.

Etu on voimassa 23.12. asti kun varaat vähintään kolmen peräkkäisen yön majoituksen. Kaikissa huoneissa on liinavaatteet sekä pyyheliina. Käytössäsi tietysti myös ilmainen WiFi!

Majoituksen normaalihinnat alk. 19,20 €/yö/hlö (sis. ALV).

VARAA NYT! SOITA 09 622 0470
tai lähetä sähköpostia: eurohostel@eurohostel.fi

Eurohostel
www.eurohostel.fi

Työterveyslaitos on kerännyt erilaisia näytteitä asbestia sisältävistä materiaaleista eri vuosikymmeninä.

Asbestoosi koettelee

Putkiasentaja Matti Järvinen saa taistella sekä sairauden että vakuutusyhtiön kanssa.

Johanna Hellsten

Kouvolassa vuonna 1954 syntynyt putkiasentaja **Matti Järvinen** tuli vuonna 1973 Helsinkiin Wärtsilän telakan kouluun opiskelemaan laivaputkiasentajaksi.

– Vanhempi veljeni oli putkiasentaja ja olin jo saanut olla hänen apumiehenään. Minulla ei ollut muuta koulutusta ja homma tuntui luontevalta vaihtoehdolta, Järvinen kertoo.

Wärtsilän putkiasennuskoulutus oli 9 kuukautta kestävä kurssi, ei sellainen 3-vuotinen koulutus, jota nykyään annetaan ammattikouluissa.

– Pääsimme lähes heti toistomiiin koulutuksen aikana. Teimme iltaisin laivassa töitä, josta sai vähän taskurahaa.

Laivojen höyryputket ovat todella kuumia ja ne eristettiin tuohon aikaan asbestikankaalla. Järvinen asensi putkia uusiin laivoihin ja saneerasi vanhoja. Ensimmäiset altistumiset tapahtuivat jo tuolloin.

– Ei silloin 1970-luvulla tiedetty asbestin vaaroista yhtään mitään. 1980-luvulla asiasta alkoi olla jo jotain vihiä, mutta rakentamisessa ei vielä silloinkaan osattu oikeasti va-

roa sitä. 1970-luvulla saattoi olla joku paperinen suojus naamalla ja 1980-luvulla tuli vähän paremmat hengityssuojaimet, mutta ei mitään sellaista, kuin nykyään.

Järvinen siirtyi laivahommista talonrakennuspuolelle. Siellä hän uusi taloyhtiöiden kaukolämpöpaketit eri puolilla Itä-Helsinkiä.

– Putkia uusittaessa piti aina purkaa vanhat eristeet, joissa oli asbestia. Käytimme kyllä tilassa vettä, sillä pölyä tuli työssä todella paljon. Emme kuitenkaan tiedäneet, että se pöly on niin vaarallista.

Järvinen ei täysin usko, että asbestipurut olisivat nykyäänkään täysin kunnossa.

– Silloin aluksi, kun asbestin todellinen vaara ymmärrettiin ja lainsäädäntö muuttui, oltiin todella tarkkoja. Nyt tuntuu, että valvontaa ei ole riittävästi ja purut tehdään vähän sinne päin. Voi olla, että samanlainen tilanne kuin minulla, tulee vielä vastaan nuoremmalla sukupolvelakin.

Vedenjakajavuosi 2014

– Vuonna 2014 alkoi kova yskä ja köhiminen. Menin työterveyslääkärille, joka pani heti lähetteen Työterveyslaitokselle testeihin. Loppuvuodesta 2014 ja alkuvuodesta 2015 kävin erilaisissa testeissä, Järvinen kertoo.

Asbestoosissa potilaalta tutkitaan keuhkoröntgenkuva sekä teh-

Asbesti

ASBESTI on useiden kuitumineraalien yhteisnimitys. Asbestim mineraaleja ovat krysotiili (valkoinen asbesti), aktinoliitti, antofylliitti, amosiitti (ruskea asbesti), krokidoliitti (sininen asbesti) ja tremoliitti.

Asbestia käytetään muun muassa tulenkestävänä eristeenä ja sidosaineena.

Asbesti aiheuttaa ihmiselle haittaa, jos sitä hengitetään.

Asbestipöly on niin hienoa, että ilmassa leijuessaan sitä on mahdotonta havaita paljain silmin.

Ohuimmat asbestikuidut päätyvät keuhkorakkuloihin saakka, eikä elimistön puolustusjärjestelmä mahda niille mitään.

Asbestia käytettiin yleisesti 1960–1970-luvuilla rakennusalalla, telakoilla, voimalaitoksissa, autojen ja muiden ajoneuvojen asennus-, korjaus- ja huoltotöissä sekä asbestiteollisuudessa.

Asbestille ovat altistuneet jossain määrin lähes kaikki tuolloin rakennuksilla työskennelleet ihmiset. Suomessa ryhdyttiin rajoittamaan asbestin käyttöä lailla 1970-luvulla.

Asbestia sisältäviä materiaaleja käytettiin rakennuksissa aina 1980-luvulle saakka.

dään ohutleiketietokonekerroskuvaus ja keuhkojen toimintakokeet: spirometria ja diffuusiokapasiteetti. Spirometrialla katsotaan, kuinka paljon potilas voi hengittää ilmaa keuhkoihin (tilavuus) ja kuinka nopeasti hän pystyy tyhjentämään keuhkonsa (virtaus). Diffuusioka-

pasiteetti kuvaa hapen kulkeutumista keuhkoista verenkiertoon.

– Vuonna 2015 minulla todettiin asbestoosi ja plakkitauti. Tänä vuonna köhiminen on ollut niin pahaa, että syön 800-Buranaa, koska kylkiluissani on yskimisestä aiheutuneita hiusmurtumia.

Asbestoosi

ASBESTOOSISSA keuhkokudokseen kehittyä laaja-alaista sidekudoslisää, joka voi oireilla yskänä ja räsitusshengenahdistuksena.

Asbestoosi eli asbestipölykeuhko on perinteinen asbestisairaus. Asbestoosi kehittyä hitaasti ja se vaatii pitkäaikaisen kohdallaisen voimakkaan tai voimakkaan asbestialtistumisen.

Asbestoosissa keuhkojen alaosaan keuhkokudokseen kehittyä molemmin puolin laaja-alaista sidekudoslisää (fibroosia), joka pitkälle edettyään näkyy tavallisessa keuhkojen röntgenkuvassa. Aikaisemmin ja tarkemmin se näkyy röntgenillä niin sanotussa ohutleikerroskuvauksessa (HRCT), joka tehdäänkin aina asbestoosia epäiltäessä. Asbestoosin oireita ovat yskä ja räsitusshengenahdistus. Asbestoosi voi olla myös oireeton.

Keuhkokudokseen kehittyvä sidekudos on pysyvää, joten asbestoosista ei voi parantua, eikä siihen ole hoitoa. Asbestoosin ennuste on hyvin yksilöllinen. Tauti voi edetä, mutta myös pysyä lievänä.

Asbestoosin toteaminen ammattitaudiksi edellyttää vastaavaa altistumista ja altistumisselvitystä kuin keuhkosyövässä. Asbestoosi ei ole keuhkosyövän esiaste, vaikka sen yhteydessä syntynyt syöpä korvataan ammattitautina. Uusimman tiedon mukaan myös kurkunpään syöpä pitäisi korvata runsaasti asbestille altistuneille.

Lähde: Hengityslitto Heli ry.

Kylkiluun murtuma huomattiin tänä vuonna, kun Järvinen kävi uusissa testeissä. Asbestoosialueet olivat laajentuneet, mutta mitään sen uhkaavampaa keuhkoissa ei näkynyt. Mies ihmetteli, kuinka sitten yskiesä kylkeen sattuu niin kovin. Lääkäri kertoi, että se johtuu murtumasta.

Järvinen on joutunut syömään suuria määriä kortisonia, jolla on yritetty hillitä yskimistä. Kahden viikon jaksoissa 40 milligrammaa joka päivä, jo 3 erillistä kertaa vuoden aikana. Sellainen määrä alkaa olla jo vahingollista muilla tavoin.

– Ei tule nukuttua hyvin sekä kortisonin että yskimisen takia, Järvinen sanoo.

Pettymys vakuutusyhtiöön ja lääkäreihin

Kun Työterveyslaitoksen diagnoosi asbestoosista tuli, lähetti Järvinen vakuutusyhtiöön paperit korvausta varten. Asbestoosista, kun se todetaan ammattitautina, suoritetaan korvausta tapaturmalain perusteella.

– Vakuutusyhtiö hylkäsi hakemuksen. He myönsivät kyllä, että sairastan asbestoosia. Kielteisen päätöksen mukaan siitä ei kuitenkaan ole minulle mitään haittaa, Järvinen kertoo järkyttyneenä.

Kolmas hakemus muutoksenhakulautakuntaan tuotti vihdoin tulosta. Nyt Järvinen on tapaturmaeläkkeellä. Se ei kuitenkaan tarkoita, että tappelut vakuutusyhtiön kanssa olisivat ohi. Nyt saa väantää lääkkeitä.

– Minulla on mennyt usko erityisesti terveyskeskuslääkäreihin ihan täysin. He diagnosoivat minulla keuhkoputkentulehduksen yskän syyksi. Vakuutuksen pitäisi korvata lääkekuluni, mutta sieltä tuli hylkäävä päätös, koska kyseessä ei ole lääkärintodistuksen mukaan asbestoosi vaan ylähengitystietulehdus. Eiväthän lääkkeet ole vielä maksaneet ihan hirveästi, mutta tulevaisuudesta ei voi tietää. Ne pitäisi korvata.

Järvinen miettiikin, kuka maksaa seuraavan käynnin Työterveyslaitoksen testauksessa, jossa hänen pitää käydä 3 vuoden välein, sillä taudin etenemistä pitää seurata.

– Varmaan sieltäkin tulee sitten lasku minulle. Pitää muistaa sanoa lääkärille, että älä nyt laita, että minulla on vain keuhkoputkentulehdus!

Asbestoosi vaikuttaa elämään

Se, että keuhkojen kapasiteetti on heikentynyt, näkyy arkielämässä.

– Jos kävelen vähän nopeammin tai tulen ylös rappusia, henki ei kulje. Olin pari viikkoa sitten Pavilla tansseissa, koska rakastan tanssimista. Ensimmäisen tanssin jälkeen oli pakko lopettaa. En saanut riittävästi henkeä, Järvinen sanoo.

Järvinen käyttää astmapiippua, mutta ei ole huomannut siitä olevan isompaa apua.

Asbestoosiin ei ole parannuskeinoja. Se etenee hitaasti valloittaen lisää keuhkokudosta.

– Liikkuminen olisi tietysti hyvästä. Kunhan tähän köhään saisi jotain rotia, voisi liikkua.

Järvisellä oli pitkän tähtäimen suunnitelmia, jotka eivät nyt toteudu. Putkiasentajan poika opiskelee nyt toista vuotta putkiasennusta. Järvisellä oli tarkoitus toimia poikansa mentorina, auttaa eteenpäin.

– Sekin meni nyt ohi.

Mitä miehellä sitten on tulevaisuudensuunnitelmissa?

– Kun nyt saisi tuon pojan läpi ammattikoulun ja siirtymään aikuiselämään. Eihän sitä tiedä, jos yskä saadaan hallintaan, vaikka muuttaisin Bahamalle heti, kun ei tarvitse olla koko ajan terveyskeskuksen vieressä, Järvinen vitsailee.

Pelolle mies ei ole antanut pikusormeaan.

– Haluan tietää, missä taudin kanssa mennään. Olen nyt menossa taas testeihin ja lääkärille. ■

Healthy Business
Dustcontrol

KIITÄMME UUDEN VERKKO- KAUPPAMME ASIAKKAITA! WEBSHOP.DUSTCONTROL.FI

Tilaa silloin, kun sinulle sopii.

- Auki 24/7
- Rahtivapaa yli 1000 euron (alv 0 %) tilauksista
- Lisävarusteita, käyttövaramaa, eniten myytyjä koneitamme
- Tuotetietoa
- Teidän nettohintanne
- Teidän tilaushistorianne
- Teidän laskunne
- Pikatilaus toistuville tilauksille
- Toimitus suoraan työmaalle

DUSTCONTROL ON JO VUODESTA 1972 LÄHTIEN OLLUT ALANSA URANUURTAJA, JOKA KEHITTÄÄ JA MARKKINOI PÖLYNHALLINTA-LAITTEITA SUOJAAMAAN JA EHKÄISEMÄÄN TERVEDELLE VAHINGOLLISEN PÖLYN RISKEILTÄ.

dustcontrol.fi

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsiainnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma–pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

2018 koulutukset on nyt julkaistu!

Luottamushenkilöiden peruskurssit, kevät 2018

Helsinki 15.–17.1. ja 5.–6.2.
hakuaika päättyy 22.12.2017

Tampere 12.–14.2. ja 5.–6.3.
hakuaika päättyy 19.1.

Oulu 12.–14.3. ja 5.–6.4.
hakuaika päättyy 16.2.

Luottamushenkilöiden jatkokurssit, kevät 2018

Kuopio 23.–25.4. ja 14.–16.5.
hakuaika päättyy 30.3.

Luottamushenkilöiden täydennyskurssi

Tampere 7.–9.2.
hakuaika päättyy 16.1.

Yhteismieskurssit, kevät 2018

Rovaniemi 22.–23.1.
hakuaika päättyy 29.12.2017

Jyväskylä 26.–27.2.
hakuaika päättyy 2.2.

Lahti 26.–27.3.
hakuaika päättyy 2.3.

Järjestökurssit, kevät 2018

Toimiva ammattiosasto
Turku 10.–11.2.
hakuaika päättyy 19.1.

Toimiva ammattiosasto 2
Kuopio 17.–18.3.
hakuaika päättyy 23.2.

Sosiaalinen media järjestötoiminnassa
Helsinki 5.–6.5.
hakuaika päättyy 13.4.

Lisätietoja rakennusliitto.fi/koulutus & koulutus@rakennusliitto.fi

 Rakennusliitto
#rakennuskoulutus

Suomen malliin

Elinkeinoelämän Keskusliiton päätös luopua tulopoliittisista kokonaisratkaisuksista synnytti uuden idean, Suomen mallin. Tässä mallissa vientiteollisuuden liitot määrittävät kaikkien työntekijöiden palkankorotusten tason. Malli kuopattiin jo viime keväänä. Vai kuopattiinko?

Näyttää siltä, että nyt EK jäsenliittoineen pyrkii sementtoimaan Teollisuusliiton neuvotteleman tuloksen linjaksi, jota ei saa missään tapauksessa ylittää. Työnantajat siis luopuivat kokonaisratkaisusta muilta osin, paitsi äärimallitillisten palkankorotusten osalta.

Peiliin katsomista riittää työntekijäpuolellakin. Näyttää siltä, että useat liitot ovat ottaneet Suomen mallin annettuna sitoessaan palkankorotuksensa vientiteollisuuden yleiseen linjaan jo ennen kuin ratkaisu tehtiin. Toki jokainen liitto tekee ratkaisunsa omista lähtökohdistaan ja tarpeistaan, mutta tällä tavalla yhdelle tai muutamalle liitolle kohdistuu kohtuuton paine tehdä ratkaisuja.

Vientiteollisuuden on huolehdittava kilpailukyvyystään, sen kaikki ymmärtävät. Sitä ei, että sisämarkkinoilla toimivat alat eivät missään olosuhteissa saisi ylittää vientiteollisuuden työehtoratkaisujen kustannusvaikutusta.

Ilman ekonomin koulutustakin ymmärtää, ettei talous pyöri, jollei kansalaisilla ole ostovoimaa. Työntekijöiden, työttömien ja eläkeläisten kurjistaminen ei ole hyväksi sisämarkkinoille. Rikas ei käy parturissa yhtään useammin rikastuttuaan

enemmän. Köyhä sen sijaan jättää joka toisen parturikäynnin väliin, kun rahat kuluvat aivan välttämättömään.

Kokonaisratkaisusta luopumista perusteltiin toimialojen erilaisuudella ja sillä, että kunkin alan erityiskysymykset tulee ratkaista alakohtaisesti. Tästä on helppo olla samaa mieltä. Puheet eri suuruisista palkanmaksuvaroista on kuitenkin unohdettu kokonaan. Nyt näyttää siltä, että millään toimialalla ei olisi palkankorotusvaraa. Suomen Yrittäjät kauhistelevat Teollisuusliiton sopimaa, kahdelle vuodelle jyvitettyä 3,2 prosentin kustannusvaikutusta.

EK:n paimentamien työnantajien hirttäytyttyä vientiteollisuuden palkkalinjaan, syntyy väistämättä tilanteita, joissa valtakunnansovittelija joutuu töihin. Onko sovittelukoneisto viritetty vienti-Suomen malliin? Pelkään pahinta.

Rakennusliitto neuvottelee työehtosopimusten jatkosta ensi vuoden alkupuolella. Rakennusala elää kasvun aikaa ja työntekijöille kuuluu kakusta oma osansa. Työnantajilla ei ole koskaan ollut rahaa, kun palkoista neuvotellaan, tuskin nytäkään. Rakennusliitto nyhtää jokaisen sentin, joka nyhdettävissä on. Nähtäväksi jää mihin viisari pyssäyty.

Näin unen, jossa sisämarkkinoiden työntekijöitä edustavat ammattiliitot löivät hynttyyt yhteen ja toteuttivat sisä-Suomen mallin palkkaratkaisun. Tässä mallissa palkansaajien ostovoimaa kasvatettiin euromääräisillä palkankorotuksilla, palauttaen nais- ja matalapalkkaerät. Heräsin kuitenkin linnun lauluun, joka kuului: kiky kyy, kiky kyy. ■

Kimmo Palonen
neuvottelupäällikkö

Juha Särkkämäki on sairaalatyömaan kokopäiväinen työturvattimpuri.

Sairaalatyömaalla saa kävellä polvet kipeiksi

Valtavan iso, työsuojeluvaltuutettu Markku Mikkonen luonnehtii työmaataan.

Jukka Nissinen

En saa itse koskea mihinkään työkaluihin, vaikka välillä himottaisi hirveästi, SRV:n Jyväskylän keskussairaalan työsuojeluvaltuutettu **Markku Mikkonen** hymähtää.

Tulevan Nova-sairaalan työmaa on niin iso, että työsuojeluvaltuutetun pesti on kokopäiväinen.

– Alkuun ensimmäisten perustusten aikaan olisin ehtinyt jotain tekemäänkin. Nyt työpäivä täyttyy monista tehtävistä ja työmaa on laaja. Illalla polvet ovat kipeät, kun on kävellyt koko päivän.

Työsuojeluvaltuutetulle kuuluu tavallisen työturvallisuusseuranan ja TR-mittauksen lisäksi työmaalle tulijoiden perehdyttäminen. Mikkonen on itse tullut tontille viime vuonna itsenäisyyspäivän aattona. Työmaata riittää näillä näkymin

vuoteen 2020 asti.

Työntekijöitä on tällä hetkellä 300–350 henkeä työvaiheista ja viikonpäivästä riippuen. Sairaalan työmaa on tuonut Jyväskylään ammattilaisia kauempaankin, joten moni tekee perjantain sisään alkuviikon aikana.

Tsv:n virka on aliarvostettu

Isoon porukkaan mahtuu aina muutama, joiden perään työsuojeluvaltuutettu joutuu katselemaan hieman enemmän. Pääsääntöisesti henkilökohtaiset suojaimet ovat kunnossa ja työturvallisuusasenne kohdillaan.

– Jotkut vähän ihmettelevät, että mitä tuo oikein täällä vain kävellä lupsuttelee. Työsuojeluvaltuutetun virka on vähän aliarvostettu. Sen ta-

kia moni ei halua lähteä tähän hommaan.

Mikkonen pitää työstään. Se on monipuolista. Perehdytyksen takia pitää esimerkiksi tutustua kaikkiin työkoneisiin, jotta pystyy opettamaan niiden turvallista käyttöä. Työntekijöiden perehdyttäminen ei ole pelkkää korttien tarkistamista. Samalla tullaan tutuiksi puolin ja toisin. Työmaaperehdytyksen sairaalatyömaalle on mennyt jo 1 400 rakentajaa.

Tänä syksynä alkanut ePerehdytys on osaltaan helpottanut huomattavasti Mikkosen työtaakkaa. Sekä yleis- että työmaaperehdytys hoituvat tietokoneella. Jos työhön liittyvät kortit ovat kunnossa, valokuvauksen jälkeen voidaan lähteä työmaalle.

SRV:n työmaalla vaaditaan kympärlamppua. Siitä on tullut hieman

ihmettelevää palautetta.

– SRV hommaa latuvalot eli huolehtii yleisvalaistuksesta. Kun aamulla menee työkohteelle, on hyvä olla jonkinlainen valo.

Vähillä kesälämpimillä työsuojeluvaltuutettu joutui keskustelemaan T-paitojen mallista.

– Meillä sanotaan jo perehdytyksessä, että työvaatteen yläosan on oltava heijastava. Siitä oli kädenvääntöä, mutta sekin asia on reilassa.

Työturvallisuudesta ei tingitä.

– Rakentajan tärkeimmät ihmiset ovat kotona, eivät täällä, Mikkonen muistuttaa.

Useampisakaraisen sairaalarakennuksen toisessa päässä tehdään töitä jo vesikaton alla, toisessa päässä tonttia möyritään vielä pohjamon-tussa. Työmaalla on tällä hetkellä 5 torninosturia.

Työmaaperehdytyksen kautta on mennyt jo 1 400 rakentajaa, työsuojeluvaltuutettu Markku Mikkonen kertoo.

Keski-Suomen Sairaala Nova

KESKI-SUOMEN keskussairaalan alueelle Jyväskylän Kukkumäkeen valmistuu täysin uusi sairaala vuonna 2020. Sairaalan rakentaminen alkoi vuonna 2016. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän rakennushankkeen pääurakoitsija on SRV. Sairaalan rakentamisen kustannusarvio on vajaat 400 miljoonaa euroa.

Uuden sairaalan kokonaispinta-ala on 100 000 bruttoneliometriä. Päärakennuksen elementtiasennuksista on tähän mennessä tehty kolmannes. Työalla on myös uusi pysäköintirakennus. Työntekijöitä on tällä hetkellä 380 henkeä.

Keski-Suomen SRV:lle keskussairaalan rakennustyömaa on historian suurin projektijohtourakka, johon ei ole sidottu yhtiön omia pääomia.

Kokopäiväiset työturvattimurit

SRV:n valtakunnallinen tavoite TR-luvuksi on 95.

– Teimme juuri kilpailumittauksen. Tein oman TR-mittauksen Helsingistä tulleiden mittaajien rinnalla. Sain tulokseksi 91,8 ja kilpailumittauksen tulos oli 90,7. Putoamisuojaus oli hyvä, telineissä oli huomautettavaa, Mikkonen sanoo.

Ulkona olevat telineet ovat Teline-Katajan ammattilaisten kokoa, niissä ei ole ollut huomautet-

tavaa. Telineongelmat löytyvät työmaan sisätiloista, missä saattaa törmätä työpisteelle tehtyihin virtelmiin.

– Liian korkeista A-tikkaista tuli myös virhepisteitä.

Sairaalatyömaa on myös TR-mittauksen kannalta valtava mesta. Tällä hetkellä yhteen mittaukseen kertyy 2500 havaintoa ja lisää tulee työmaan edetessä.

– Meillä on tällä hetkellä 5 työturvattimurina. Yksi heistä tekee pelkästään TR-korjauksia. Muut ovat

holvilla tekemässä kaiteita ja aukkosuojauksia.

Kirvesmies **Juha Särkkämäki** on ollut työturvattimurina 4 kuukautta.

– Tämä on passeli homma. Kun ikää on tullut ja tehnyt pitkään raskasta työtä, laudoituksia, Gyproc-levyjen nostelua ja alakattotöitä, tekee mielellään kevyempää työtä.

Särkkämäen työuralle ei ole satunut montaakaan sairaalatyömaa, mutta Jyväskylästä Väinönkadun terveystalo löytyy listalta.

– Siinä oli paljon laudoitushom-

maa ja hissikuilujen tekoa.

Markku Mikkonen on kotoisin Kiuruvedeltä. Jyväskylän seudulle hän on muuttanut jo 1990-luvulla. SRV:n leivissä Mikkonen on ollut 3 vuotta ja 6 kuukautta.

– Olen ollut rakennusalalla vuodesta 1988. NCC:llä olin 16 vuotta, Mikkonen kertoo pisimmästä työsuhteesta.

Keskussairaalan työmaa on helppo löytää etenkin talvihämärässä.

– Kun aamulla tulee töihin, nosturinvalot näkyvät kauas. ■

Tasot, kaadot ja etäisyydet kuntoon

Etäisyysmittari Spectra Precision QM75

norm. hinta 109 € (alv 0%)

- 1,5 mm mittaustarkkuus
- 70 m mittausetäisyys
- Taustavalaistu näyttö

Tasolaserpaketti Spectra Precision LL300N

norm. hinta 1250 € (alv 0%)

- Kallistukset yhteen tai kahteen suuntaan kauko-ohjaimella
- Takuu 5 v. Pudotuksen kestävä runkorakenne
- Paketissa: vastaanotin, kauko-ohjain, jalusta, 5 m latta

Loppuvuoden erikoistarjous:

Molemmat yhteensä

1050 €

Hinnat alv 0 %. Tarjous on voimassa joulukuun 2017 loppuun.

Laitteet, huolto, tuki, koulutus
Kaikki yhdestä paikasta

GEOTRIM

Verkkokauppa:
shop.geotrim.fi

Puh. 0207 510 600 - www.geotrim.fi

MAAKOKOUS 2017

Lisää liksaa

Lauantaina maakokouksessa käytiin yleiskeskustelua, sunnuntaina purettiin tes-alojen omia linjauksia seuraavalle tes-kierrokselle.

ja paremmat työolot

Maakokouksen tunnelma oli huomattavasti valoisampi kuin vuosi sitten.

Jukka Nissinen

Tämänkertaiseen Jyväskylän maakokoukseen 28.–29. lokakuuta osallistui reilut 350 Rakennusliiton jäsentä 91 ammattiosastosta.

– Meillä on edessä oikeat työehtosopimusneuvottelut. Maakokouksessa pohditaan mitä lähdemme tavoittelemaan seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa, Rakennusliiton varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** kiteytti yleiskeskustelun alussa.

Maakokouksessa mietittiin palkankorotuksen suuruutta ja muotoa: prosenttikorotus, sentti-, euro- vai sekalinja. Tarkimmat desimaalit korotukselle esitti **Veli-Matti Poola** Seinäjoen osasto 041:stä.

– Korotusprosentti nyt tällä hetkellä mielestäni voisi olla 5,29 prosenttia. Siinä on pikkuisen varaa pudottaa, Poola lupasi neuvotteluvarama.

Esko Matinlauri Oulun osasto 059:stä vierasti prosenttilaskua, sillä se antaa löysiä vääriin paikkaan.

– Prosentit antavat suuntaa herrojen omillekin palkankorotuksille. Jos me saamme kympeistä 10 prosenttia, herrat saavat sen satasesta.

Mika Kivioja Tampereen osasto Kympeistä oli samoilla linjoilla.

– Mieluummin ottaisin euromääräiset korotukset. Silloin alimman ja korkeamman palkkaluokan ero ei kasvaisi niin paljon. Ottakaa työmailla puheeksi tuleva työehtosopimuskierrös. Siellä on paljon nuorempaa, iäkkäämpääkin työntekijää, joilla on aika kapea käsitys siitä, miten nämä työehtosopimusneuvottelut menevät.

Helsingin kirvesmiesten osasto 001:n **Juha Partonen** lähti myös mukaan tasakorotusporukkaan.

– Komppaan Tampereen kaverit ja esitän, että Rakennusliitto lähtee solidaarisella senttilinjalla eli korotus kaikille samankokoisena.

– Luottamusmiesten tiedonsaantioikeuksia on lisättävä reilusti eli olisi oltava pääsy aliurakoitsijoiden tietoihin. Silloin voisi tarvittaessa pyytää tilinauhan ja katsoa kulunvalvonnasta kauanko työmaalla on vietetty aikaa.

Solidaarista, pitkäjänteistä puuhaa

Jouni Pöytäki Helsingin matto miesten osasto 039:stä muistutti, että yhden ammattialan ei pidä ahnehtia itselleen suurempaa korotuspottia.

– Toivoisin, että korotus kohdentuu semmoiseen porukkaan ja semmoisella tavalla ketkä sitä eniten tarvitsevat.

Lattiapäällystäjien osalta Pöytäki haluaisi hajauttaa omat korotukset niihin tes-kirjauksiin, jotka ovat jääneet jälkeen muusta hinnoittelusta.

Esko Matinlauri muistutti, että ammattiyhdistystoiminta on pitkäjänteistä puuhaa.

– Olen 40 vuotta pyörinyt näissä hommissa. Ne edut, joista kiistelemme 30 vuotta takaperin, on nyt saatu paperille. Olen konkreettisesti kokenut, että me saimme jotain aikaan. Täälläkin on muutama osanottaja, joka vielä on 40 vuoden päästä työelämässä mukana. Me emme hae etuuksia itsellemme, vaan jälkipolville.

Maakokouksessa keskusteltiin myös mahdollisesta lakosta. Veteraaneilla on jo pilkkikairat teroit-

Kyösti Suokas lupasi, että Rakennusliiton työkalupakissa on sopivan kokoisia työtaistelutoimia ketjutetun rakentamisprosessin halvaannuttamiseen.

tuna, mutta tarkkaa rajaa ei vielä vedetty mistä asiasta tai summasta perseet lyödään lopullisesti penkkiin.

Jari Limingoja Oulun osasto 059:stä kaipasi voimannäyttöä Rakennusliitolta

– Lakkoo ei saa pelätä, se nostaa liiton profiilia nuorten silmissä. Olemme olleet lakossa ennenkin, välillä on saatu jotain ja välillä hävitäkin. Mutta se on kumminkin toimintaa.

Kari Partala, osasto 392 Tampereen putkimiehet, hakisi vastaavanlaisia korotusprosentteja, mitä Ruotsissa on tänä vuonna saatu. Lakkokin käy vauhdinantajaksi.

– Näytetään nyt, että meillä on voimaa ja mahdollisuutta hakea, ei lähdetä neuvotteluihin nöyristele-

mään. Jäsenistö odottaa ja haluaa korotuksia.

Partala haluaisi ottaa mallia PAM:ista jäsenhankinnassa.

– Mielestäni reiluin peli olisi sama mikä PAM:illakin on, että uudesta jäsenestä maksetaan 50 euron palkkio. Sillä lailla saadaan jäseniä lisää ja pidetään järjestäytyminen korkealla. Saamme äkkiä takaisin sen rahan, kun pidämme yleissitovuudet yllä.

Reijo Lassila, Seinäjoen osasto 041, kysyi ovatko paikalliset lakkokoneet jo rasvattu ja tarkastettu.

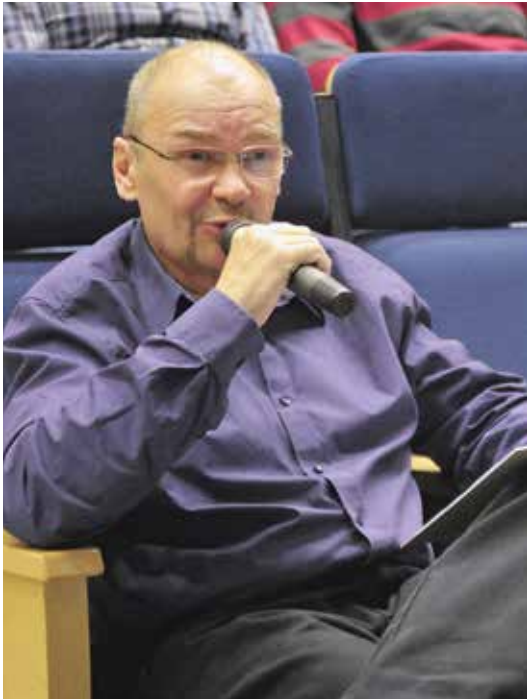
– Onko jokaisella osastolla ja jokaisella työmaalla oma organisaatio sellaisessa kunnossa, että me pystymme menemään lakkoon ja saadaan se teho mikä on tarkoitettu. Kehottaisin

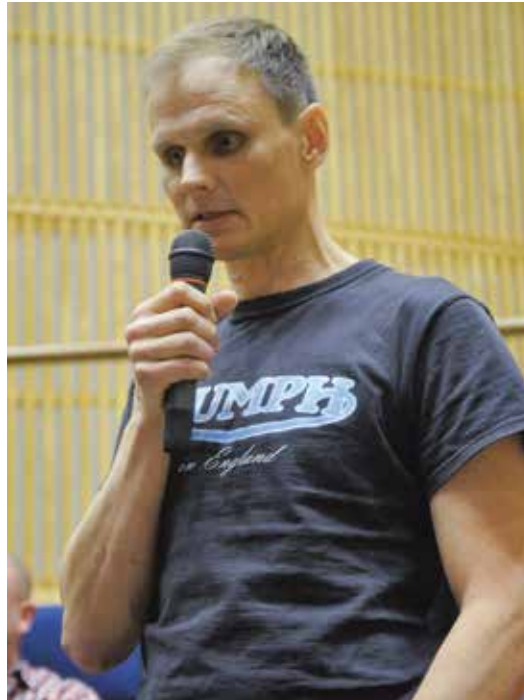
Ismo Kuortinen ja Alli Harjula käynnistivät maakokouksen sunnuntai-aamun ohjelman työpaikkojen ongelmakohtia valottavalla pienoisnäytelmällä.

Rakennusliiton vaikuttajakoulutuksen todistukset jaettiin sunnuntaina. Opiskelijapuheenvuoron käytti Saija Kuivala.

Esko Matinlauri: Teemme parempia tessejä tulevaisuuden rakentajille.

Jouni Pöytäkiivi: Isommat korotukset palkka-kuopassa oleville ammattiryhmille.

Ari Harlamow: Lomautetulle oikeus päästä luottamusmieheksi.

Ville Louhelainen: Jos tessiä ei noudateta, urakoitsijaksi valikoituu se, jolla on kuspäisin mieli.

Reijo Lassila: Onko osaston ja työmaan lakkokone kunnossa?

Mika Kivioja: Sama euromääräinen korotus kaikille.

kaikkia osastoja ja työpaikkoja pistämään oma orkesteri siihen kuntoon, että kun todella pistetään homma haisemaan, kaikki seisoo lakon takana.

Kyösti Suokas lupasi, että pakista löytyy sopivan kokoisia työkaluja kulloiseenkin vaivaan.

– Kyllä meillä näitä työtaistelukikkoja on. Pysytymme tekemään kirurgisia operaatioita, jotka tekevät pirusti haittaa. Työnantajat ovat tehneet rakentamisprosessista monipolvisen ja ketjutetun. Samalla ketjusta on tullut haavoittuva. Jos haluaa tehdä haittaa, sitä pystyy tekemään ilman suuria omia vaurioita.

Korvaava työ riesana taas

Ulkomaisen työvoiman saatavuusharkinta nousi yleiskeskustelussa esille. Näillä näkymin asiaa koskeva lakialoite ei etene tämän hallituksen aikana. Osasto Kymppin **Jussi Sakari** oli tyytyväinen uutiseen.

– Tamperelaisena pitää varmaan ensiksi pyytää anteeksi, että äänestin vasemmistoliiton **Hyötyistä**, minkä ansiosta **Kontula** pääsi eduskuntaan. Haluan tässä asiassa antaa täyden tukeni liiton puheenjohtajistolle. Mielestäni saatavuusharkinta-asiaa on pidetty hyvin esillä ja tästä meidän pitää myöskin pitää kiinni. Tällä hetkellä työväenliikettä lyödään oikealta ja lyödään jumalauta vasemmalta. Pitää valmistautua siihen, että ei voida tapelua väistää loputtomasti. Pitää olla valmis myös lyömään takaisin.

Ville Louhelainen, Lahden osasto 405, piti tessiä saatavuusharkinnalle tärkeänä vastavoimana.

– Tessi pitää yrittäjät yhdenvertaisesti samalla viivalla.

Muuten Louhelaisen mukaan urakkakisan voittajiksi arvotaan ne, joilla on kuspäisin mieli ja kuka kehtaa olla härskkein.

Markku Roine Oulun osasto 053:stä haluaisi tuoda tessiin erillisen lauantaillisän, jotta lauantaityön teettäminen ei olisi niin kiinnostavaa työnantajan kannalta.

– Haluaisin, että sopimusalaryhmät miettisivät lauantaia tehtyä työtä, joka ei ole ylityötä. Lauantaina tehty työ on noussut aika isoksi ongelmaksi rakennustuotepuolella. Kiire on kova ja tilauskantaa on paljon, joten työnantaja haluaisi ottaa lauantaia käyttöön.

Nykyinen tessin selkeä linjaus, ettei rakennus- alalla tunneta korvaavaa työtä, ei valitettavasti käy kaikille työnantajille.

– Olen töissä rakennustuotepuolella ja siellä on korvaava kevennetty työ noussut sellaiseksi on-

gelmaksiksi, että sille pitää tehdä jotain. Työnantaja tyrkyttää sairaille kevennettyjä töitä. Meillä ei ole sellaisesta sovittu, toteaa **Mikko Syhlman** Forsan osasto 150:stä.

– Ei niitä kevennettyjä töitä ollut silloinkaan, kun laitettiin 30 henkeä kerralla pihalle. Emme halua, että työnantaja toimii lääkärinä.

Työturvallisuus vaatii lisää tsv:n aikaa

Veijo Salonen Turun Maansiirtotyöntekijöiden osasto 533:sta haluaisi tes-muutoksia sairausajan palkanmaksuun.

– Meillä työ on tosi keikkaluontoista: hommat, työajat ja palkka vaihtelevat paljon. Sairasajan palkka maksetaan peruspalkan mukaan. Torninosturipuolella maksimituntipalkka taitaa olla 16 euroa.

Työntekijöiden ansiot tippuvat Salosen mukaan huomattavasti pitkäaikaisen sairauspoissaolon tai työtapaturman sattuessa.

Työturvallisuuteen pitäisi pistää **Markku Rintalan**, osasto 018 Turun betoniraidoittajat ja sementtimiehet, mielestä lisää paukkuja. Työnantajaliitto Rakennusteollisuus RT kampanjoi tapaturmattomien työmaiden saavuttamiseksi.

– RT haluaa nolla tapaturmaa vuodelle 2020 ja me tässä salissa olemme hyvin tärkeässä roolissa sen onnistumisessa. Nolla tapaturmaa ei onnistu vuoteen 2020 mennessä elleimme me yhteismiehet ja työsuojeluvalluutetut saa lisää aikaa. Rakennushankkeet ovat pirstaloituneet.

Rintala haluaisi, että pääurakoitsijan tsv saisi lisää aikaa työturvallisuudesta huolehtimiseen työmaan työntekijäluvun mukaisesti.

Ari Harlamow Jyväskylän muurarien osasto

Pauli Nousiainen: UTS-pykälä uusiksi vuokratyöntekijöiden osalta

626:sta kiinnitti huomiota luottamusmiesten valintaan.

– Tällä hetkellä tessissä lukee, että työsuhteessa ja töissä olevalla on mahdollisuus asettua ehdolle. Työnantaja pääsee herkästi käyttämään tätä hyväkseen, lomautettu mutta työsuhteessa oleva ei pääse luottamusmieheksi tai edes osallistumaan

vaaleihin. Luottamusmiehen käyttämä työaika pitäisi sitoa työmaan kokonaistyöntekijämäärään.

Ammattikoulut heitteillä?

Jyväskylän osasto 395:n **Ari Pajunen** on huolissaan ammattikoulutuksesta ja opettajien jaksamisesta.

WANTED!

Etsitään hyviä turvallisuusideoita

Arjessa syntyvillä ideoilla voidaan parantaa rakentamisen turvallisuutta. Oletko sinä keksinyt turvallisuutta parantavan idean? Osallistu sillä kilpailuun ja voit tienata 1500 euroa! Kilpailu on avoin kaikkien toimialojen kaikille työntekijöille ja osallistua voi myös porukalla.

- ✗ **Kilpailussa etsitään** uusia, käytäntöön soveltuvia, pieniä tai suuria työturvallisuutta parantavia ideoita tai toteutuneita hankkeita
- ✗ **Kilpailussa palkitaan** 1-3 parhaaksi arvioitua käytäntöön sovellettavissa olevaa ideaa, jokainen 1 500 euron arvolla palkinnolla
- ✗ **Osallistua voi 31.12.2017 asti** ja ehdotukset voi toimittaa sähköpostilla idea@rakennusteollisuus.fi tai osoitteeseen Talonrakennusteollisuus ry / Idea, PL 381, 00131 Helsinki
- ✗ **Voittajat julkistetaan** 28.2. 2018

www.rakennusteollisuus.fi/turvallisuusidea

Rakennusliitto on rakennusteollisuuden ammattilaisten ja alan ammattilaisiksi opiskelevien vahva SAK-lainen riippumaton ammattiliitto. Liitto on myös yhteiskunnallinen etujärjestö, joka vaikuttaa laillisen yritystoiminnan ja työn puolesta ympäri maata. Tulevaisuuden näkymät ovat hyvät. Jäseniä Rakennusliitossa on noin 80 000 ja liitolla on hieman yli 90 työntekijää, jotka työskentelevät keskustoimistossa Helsingissä ja aluetoimistoissa eri puolilla maata.

Haemme ALUETOIMITSIJAA

Itäiselle toiminta-alueelle Joensuun aluetoimistoon

Aluetoimitsijan tehtäviä ovat työpaikkakäynnit, luottamushenkilöiden valintojen varmistaminen ja koulutus sekä yhteydenpito heihin, jäsenhankinta, edunvalvonta-asioiden hoitaminen ja valmistelu sekä jäsentilaisuuksien järjestely. Aluetoimitsija osallistuu myös yhteistyöhön eri sidosryhmien kanssa.

Työssä tarvitaan neuvottelu- ja ihmissuhdetaitoja sekä kykyä ryhmätyöskentelyyn. Toimitsijan tulee osata ilmaista itseään kirjallisesti ja suullisesti. Hänen on myös hallittava ammatillisen toiminnan edellyttämät sopimustoiminnan perusteet.

Hakijalle ovat eduksi rakennusteollisuuden työtehtävissä hankittu ammattikokemus sekä koulutus. Myös kielitaito ja ATK-taidot ovat eduksi valintaan. Lisäksi edellyttämme hakijalta valmiutta siirtyä työskentelemään myös toiselle toimistopaikkakunnalle.

Rakennusliitolla on tarjottavanaan SAK-laisten ammattiliittojen tasoiset työsuhteen ehdot ja paljon palkitsevaa työtä alan ammattiliittotoiminnassa.

Hakemus ja ansioluettelo (CV) tulee toimittaa sähköisesti perjantaihin 24.11.2017 mennessä osoitteeseen: kaisa.karvinen@vival.fi

Tiedusteluihin Rakennusliitosta vastaavat toiminta-alueen päällikkö Marko Niskanen, puh. 0400 749 859 tai henkilöstöpäällikkö Markus Ainasoja, puh. 0500 459 729.

Jari Limingoja: Lakko nostaisi liiton profiilia nuorten silmissä.

Kari Partala: 50 euron palkkio uuden jäsenen hankkimisesta.

Markku Roine: Kunnollinen korvaus lauantain työnteosta.

WANTED

Rakennusliitto Länsi-Suomi hakee kaikkia liitonsuojattomia!

Osallistut kilpailuun ilmoittamalla liitonsuojattoman tiedot Rakennusliitolle.
Liitonsuojattoman liityttyä Rakennusliiton jäseneksi lahjoitat hänelle
Finlandin elokuvailun & Viking Linen matkalahjakortin.
Itse ilmoittajana osallistut **Kiltin tuotepalkinnon** tavoitteluun.

REWARD

Ilmoita liitonsuojaton osoitteessa www.jasenbankintakilpailu.rakennusliitto.fi

– Vuoden 2018 alusta Sipilän hallituksen ajamat säästötoimenpiteet ja koulutusreformi leikkaavat ammatillisesta koulutuksesta satoja miljoonia euroja. Ammatikoululaiset siirretään opettajien ohjauksen alta entistä enemmän työmaille työpaikkaohjaajien opastettavaksi. Reformin myötä myös opiskeluaikojia ei jatkossa lasketa vuosina, ainoastaan osaaminen ratkaisee. Opiskelijoiden ammatillinen menestys ja sitä kautta mahdollisuus menestyä työmarkkinoilla siirtyä jatkossa myös työpaikkaohjaajien harteille. Näyttöjen dokumentointiin on suunnitteilla malli, jossa työpaikkakouluttajat videokuvaavat näyttösuorituksen digitaalisesti tutkintotoimikuntien arviointia varten. Ei voi olla niin, että rakennusalan ammatillaiset katsovat sivusta, kun korkeasti koulutetut opettajat menettävät yt-neuvottelujen myötä työpaikkoja.

– Osasto 395, Jyväskylän putkimiehet, esittää, että tällä sopimuskierröksellä Rakennusliiton tavoitteeksi tulee kirjata jokaiseen työehtosopimukseen selkeä kirjaus työ-

paikkaohjauksen vapaaehtoisuudesta sekä euromääräisestä korvauksesta työpaikkaohjaajille.

Vaikka paikallinen sopiminen ei nykyään ole hyvässä huudossa, osasto Kymppin **Alli Harjula** muistutti sen hyvistä puolista.

– Paikallisella sopimisella tehdään monia hyviäkin asioita työntekijän kannalta.

Harjulan mukaan kaikkeen ei tarvitse suostua, mitä työnantaja ehdottaa.

Pauli Nousiainen Hyvinkään osasto 042:sta kiinnitti huomiota vuokratyöntekijöiden asemaan.

– Tessin UTS-pykälä vaatisi vuokratyöntekijöiden kohdalla päivityksen, että se vastaisi tätä päivää. Vuokratyöntekijät pitäisi rinnastaa samaan asemaan kuin alirakentajien työntekijät.

Nummelan osasto 118:n **Timo Hautamäki** haluaisi muuttopäivästä palkallisen vapaapäivän.

– Se ei ole iso summa, mutta olen kuullut, että osa rakennusmestareista on saanut palkallisena muuttopäivän. Miksi meillä ei olisi samaa oikeutta saada sitä? ■

Ilmastointiasennus menee kovaa vauhtia eteenpäin

Johanna Hellsten

ILMASTOINTIASENTAJA Kai-Eerik Kuukkanen on asunut koko ikänsä Jyväskylän seudulla. Maakokoukseen oli siis lyhyt matka. Osasto 395:n aktiivi oli jo toista kertaa mukana kokouksessa.

Mikä oli tapahtuman tärkein anti?

– Palkankorotukset ovat tärkeä aihe. Kun alalla menee hyvin, pitäisi palkkojen seurata perässä. Myös ammattikoululaisille työmaalla annettava ohjaus ja siitä saatava korvaus ovat tärkeitä asioita. Ohjaajat pitäisi myös kouluttaa, Kuukkanen sanoo.

Myös se, että kaikkiin yrityksiin saataisiin omailmoituskäytäntö, on Kuukkasen mukaan hyvä tes-tavoite.

– Meillä se on toiminut hyvin, eikä sitä ole käytetty väärin. Työnantajakin on ollut sitä mieltä, että se helpottaa käytäntöjä.

Aktiivista puuhaa

Kuukkanen on aktiivinen liiton jäsen ja toiminut aiemmin pari vuotta luottamusmiehenä ja aluejärjestön hallituksessa.

– Aina on päässyt luottamustehtäviin, jos vain on halunnut, Kuukkanen kertoo.

Tällä hetkellä hän on mukana Jyväskylän alueen nuorisotyöryhmässä.

– Sekin toiminta tuo jäsenmaksulle vastinetta. Olen osallistunut vähän kaikkeen ja myös järjestänyt erilaisia tapahtumia. Nyt meillä on seuraavaksi pikkujoulu, jossa mennään ampu-

maan ATC Armoriaan. Siellä on ohjattua ampumista. Idea tuli, kun kyselimme, mitä porukka haluaa tehdä. Sen jälkeen sitten syömään ja saunomaan.

Kuukkanen on myös osallistunut Raksanuorten lehdentekokurssille 4 kertaa ja viime vuonna Rakennusliiton Vaikuttaja-koulutukseen.

– Siellä oli hyvä fiilis ja oppi koko ajan uutta, kun kävimme läpi ajankohtaisia asioita. Meitä oli hyvä porukka ja tutustui uusiin ihmisiin, Kuukkanen kehuu.

Kiinnostava ala

– Lähdin opiskelemaan ilmastointiasennusta, kun se oli ala, josta en tiennyt yhtään mitään. Ajattelin, että mielenkiinto säilyy, Kuukkanen kertoo.

Ja hyvin on säilynytkin. Kuukkasen mukaan ilmastointiasennus menee koko ajan hurjaa vauhtia eteenpäin.

– Esimerkiksi 3D-mallinnus on tullut mukaan asennustyöhön. Nokkamiehenä tietomalli on minulla työmaalla käytössä. 3D-mallista näkee muun muassa korkomitat paljon tulosetta paremmin.

Kuukkanen työskentelee Caverion Suomi Oy:n palveluksessa.

– Meillä 6 hengen asennusurakkaryhmä. Se vähän riippuu kohteesta, millä tavoin työ tehdään, mutta pyrimme tekemään pääosin urakkaa. Siinä voittavat kaikki. Me asentajat saamme hyvät ansiot ja rakentaminen pysyy aikataulussa.

Kai-Eerik Kuukkanen on monelle tuttu Raksanuorten toiminnasta.

Kuukkanen on ollut asennushommissa jo 10 vuoden ajan. Tällä hetkellä Jyväskylän alueella on hyvä työllisyystilanne.

– Olen ollut viimeksi lomautettuna 4 vuotta sitten. Työttömänä olen ollut vain intin jälkeen 2 kuukautta. Työmaat ovat pääosin menneet sillä tavalla hyvin, että kun yksi on loppunut, on toinen alkanut suoraan sen jälkeen. ■

”Kaikkein ei tarvitse suostua, mitä työnantaja ehdottaa.”

Jussi Sakari: Työväenliikettä lyödään oikealta ja vasemmalta.

Ari Pajunen: Tessiin selkeä kirjaus työpaikkaohjauksen vapaaehtoisuudesta.

Veijo Salonen: Sairasajan palkat vastaamaan todellisia ansioita.

Mikko Syhlman: Työnantaja ajaa väkisin kevennettyä työtä sairasloman sijaan.

Juha Partonen: Luottamusmiehelle paremmat tiedonsaantioikeudet.

Markku Rintala: Työsuojeluvaltuutetut tarvitsevat enemmän aikaa työsuojelun kohentamiseen.

Veli-Matti Poola: Korotusprosentiksi 5,29.

Timo Hautamäki: Muuttopäivä palkalliseksi vapaapäiväksi.

Rakentajat eivät halua poistaa saatavuusharkintaa

RAKENNUSLIITON Jyväskylän maakokouksen osanottajat halusivat ilmaista selvästi sen, että työvoiman saatavuusharkinnasta ei saa luopua. Rakentajien mielestä kansanedustaja **Anna Kontula** (vas.), **Juhana Vartiainen** (kok.) ja **Tytti Tuppurainen** (sd.) ovat väärällä tiellä esittäessään luopumista.

Rakentajat halusivat myös antaa kaiken tukensa liiton johdolle, joka on toiminut tässä asiassa päättäväisesti. Rakentajien mielestä ongel-

mat vain kärjistyvät suomalaisilla työpaikoilla, jos työvoimaan saa tuoda vapaasti myös EU:n ulkopuolelta.

Rakentajat muistuttavat, että osa rajojen yli liikkuvasta työvoimasta työskentelee rakennusalalla. Matalamman elintason maista tulevat tyytyvät pieniin palkkoihin, jotka kuitenkin ovat heidän kotimaansa palkkoja parempia. Rakennustyövoima ulkomailla tulee aina vuokratyristen kautta. EU-alueen välittäjät maksavat liian pientä palk-

kaa, teettävät ylipitkiä työpäiviä ja jättävät usein sosiaalivakuutusmaksut maksamatta.

EU-alueen ulkopuoliseen rakennustyövoimaan liittyy tätäkin suurempia ongelmia.

– Suomessa asuvien työttömien asemaa ei pidä entisestään vaikeuttaa ja avata maamme työpaikkoja koko maailmalle. Kehitysmaiden rakennustyövoimaa välittäville järjestäytyneen rikollisuuden tavoin toimiville yrityksille ei pidä antaa pienintäkään jalansijaa Suomessa. ■

”Tasa-arvoasia jäi parhaiten mieleen”

Johanna Hellsten

JYVÄSKYLÄLÄINEN maalari **Karoliina Koskela** oli myös toista kertaa mukana maakokouksessa. Tes-työryhmässä istuva Koskela kertoo, että hänelle jäi vahvimmin mieleen liiton tasa-arvoprojekti.

– Mielestäni toimitsija **Johanna Elonen** esitti hyviä ajatuksia, miten tasa-arvoa voitaisiin tukea rakennusalalla. Tärkeää olisi nyt se, miten ne saadaan työmaalla käytäntöön. Nämä asiat, kuten sosiaalililat, ovat vaikeita yleisestikin, Koskela toteaa.

Koskela on joutunut epäasiallisen käytöksen kohteeksi työmaalla.

– En tiedä, miten tällaiseen pystyy liittotasolla vaikuttamaan. Asenne riippuu niin paljon yksittäisistä ihmisistä. Jos työmaalla on hyvä luottamus mies, hän pystyy vaikuttamaan.

Koskela työskentelee Rakennus- ja maalauspalvelu Ässämäki Ky:n palveluksessa ja toimii siellä varaluottamusmiehenä. Parinkymmenen hengen yrityksessä kaikki maalarit ovat naisia. Koskelalta kysellään paljon esimerkiksi äitiyslomiin liittyvistä asioista.

– Rakennusalalla suhtaudutaan äitiyteen yllättävänkin hyvin. Riippuu toki firmasta, mutta meillä ei ole ollut mitään ongelmia.

Yksi tasa-arvoon liittyvä ja tes-kierrok-

sellakin näkyvä asia on se, korotetaanko palkkoja prosenteilla vai euromääräisesti. Naisten palkat ovat pienemmät, joten euromääräinen korotus kiinnostaa.

– Olen euromääräisen korotuksen kannalla. Se olisi tasa-arvoinen tapa nostaa palkkoja, Koskela sanoo.

Sattumalta alalle

Koskela on nyt ollut rakennusalalla reilut viisi vuotta. Hän päätyi opiskelemaan alaa, kun siinä vaiheessa ei löytynyt mitään kiinnostavampaa. Tätä valintaa hän ei ole katunut päiväkään.

– Teemme tällä hetkellä julkisivusanerauksia. Nyt on paljon huoltomaalaustöitä. Juuri nyt olen yhden museon työmaalla, Koskela kertoo.

Rakennusliiton aktiiviksi Koskela houkuteltiin nelisen vuotta sitten.

– Silloin minua kysyttiin mukaan osasto 052:n, Jyväskylän maalarit ja lattianpäällystäjät, hallitukseen. Välillä on vaikeaa saada väkeä aktivoitua mukaan osastotoimintaan, mutta parhaamme me yritämme.

Maakokousviikonloppu kirjoittaa Koskelalta kehuja.

– Täällä on aina tosi hyvä fiilis. Kaikki mukana olijat ovat saman tyyppisiä ihmisiä ja heidän kanssaan pystyy keskustelemaan tärkeistä asioista. ■

Karoliina Koskela on viihtynyt hyvin maalarina, vaikka ammatinvalinta tapahtuikin vähän sattumalta.

KOE INFINITY-TUNNNE

Uuden sukupolven suojakäsineet, joissa on patentoitu pinnoitustekniikka.

Kuvittele niin hyvin istuvia, mukavia ja tuntoherkkyyden säilyttäviä suojakäsineitä, että tuntuu siltä kuin työskentelisit ilman käsineitä. Ejendals loi uuden TEGERA® Infinity™ -malliston. Se on enemmän kuin pelkkä pinnoitettujen turvakäsineiden mallisto. Se on uudenlainen elämys: uskomaton tarkkuus, ote, pehmeys, tuntoherkkyys ja tietysti suojaus.

Lisätietoja osoitteessa tegerainfinity.com

TEGERA®
INFINITY™

Teknoson koetelineet ovat palvelleet maalien ja lakkojen tuotekehitystä 35 vuotta. Viimeisen kokeen päättymispäivä on telineellä olevien merkintöjen mukaan ensi vuonna.

Ruosteen juhlaa TORPEDOKOEASEMALLA

Tutkijat lopettavat haikeina korroosio- ja maalitutkimuksen Isosaassa. Yhtä hyviä olosuhteita ulkomerellä tapahtuville, pitkäkestoisille kokeille ei löydy Suomessa.

Riitta Malve

Salaperäinen, avomeren äärelä jököttävä torpedokoeasema Isosaaren Penin niemessä voisi olla jännityselokuvasta.

Räjätetyltä laiturilta lähtee raitteita, jotka sujahtavat sisään ulko-oven alta. Kun lukko naksahdaa auki, vastaan vyöryy koko hallin täyttävä kumea kuohunta. Se tulee perältä, syvistä merivesialtaista. Alun perin niistä lähetettiin torpedoja.

Hallissa lojuu ympäriinsä merirokkoisia puulaatikoita. Osassa on epäilyttäviä sähköasennuksia. Voisivatko ne liittyä salakuljetukseen tai vakoiluun?

Umpiruostuneet kierreportaat houkuttelevat kiipeämään torniin. Ne naksahdelevat ja huojuvat, mutta kestävät. Ylhäältä ei löydy lisää johtolankoja. Sen sijaan ikkunoista avautuu häikäisevä näkymä Suomenlahdelle.

Virttyneet telineet kuuluvat yliopistolle

Puolustushallinnon rakennuslaitoksen rakentama koeasema valmistui vuonna 1936 torpedojen testaamiseen. Vaikka Pariisin rauhansopimus rajoitti Suomen torjuntamahdollisuuksia, torpedojen huollot ja testaus jatkuivat Isosaassa vuoteen 1956.

Asema kunnostettiin Teknisen korkeakoulun eli nykyisen Aalto-yliopiston korroosiotutkimusta varten 1980-luvulla. Vedessä lionneet puulaatikat eli telineet liittyvät sitenkin yliopiston merivesialtaissa tekemiin upotuskokeisiin.

Samaan aikaan Teknos Oy pystytti koetelineensä rantakallioille aseman kylkeen. Penin niemien myrskyt, jäät ja UV-säteily tarjosivat armottomat sääolosuhteet maali-, lakka- ja pinnoitteenäytteiden testaukseen.

Korroosiotutkijat ovat seuranneet myös itse aseman ruostumista ja valokuvanneet sitä esimerkkinä ongelmista, jotka on voitettu pinnoittamalla terästä esimerkiksi sinkillä.

Suljettu linnakesaari takasi pitkäkestoisten materiaalikoekiden tekemisen kaikessa rauhassa.

Nyt torpedoasemalla on meneillään viimeiset materiaalikoeket, koska armeija on luopunut suurimmasta osaa saarta. Yli sata vuotta suljettuna ollut Isosaari avautui luontorekleeille viime kesänä. Talvella sen kalliot kutsuvat bongaamaan myrskyjä, koska yhteysalus kulkee silloin viikonloppuisin.

Korro SS syntyi Isosaarella

– Isosaarella toteutetut korroosio-koeket ovat olleet merkittäviä rakennusalalle, jossa materiaalit altistuvat vedelle, kosteudelle ja suolalle, kertoo Aalto-yliopiston Kemian tekniikan ja metallurgian laitoksen vanhempi yliopistolehtori **Jari Aromaa**, joka on osallistunut Isosaaren korroosiotutkimuksiin.

Kun rauta reagoi veden ja hapen kanssa syntyy ruostetta. Se on erityisen voimakasta, kun metalli joutuu kosketuksiin suolaisen meriveden kanssa. Suolaa on myös meriilmassa, joka rasittaa rannassa olevia rakennuksia.

Torpedokoeasema itse todistaa korroosion tuhoista. Ruostuneet rauditukset ovat murentaneet 1930-luvun betonia meren puolella ja harjateräkset ovat tulleet esiin. Tutkimuksen ja kehitystyön ansiosta materiaalit ja työkäytännöt ovat kuitenkin parantuneet, joten Isosaaren lähellä kohtavan Jätkäsaaren rantarakentamisessa ruosteesta hillintä onnistuu paremmin.

Telineisiin kiinnitetyt koepalat ovat lionneet merivesialtaissa vuoden tai useita vuosia. Koeket kattavat laajasti metalliseoksia ja puhtaita metalleja. Testattavana on ollut myös pulttiliitoksia ja hitsausseamoja.

Aromaa kiittelee merivesialtaiden olosuhteita, joissa vesi vaihtuu jatkuvasti eikä jäädy.

– Todellisissa olosuhteissa tehtyjen pitkien koekiden tulokset ovat luotettavampia kuin nopeutettujen laboratoriokoekiden.

Tulokset eivät ole Aromaan mukaan koskaan yksiselitteisiä, koska ruostuminen riippuu muun muassa veden lämpötilasta, paineesta ja pieneliöistä. Koeksissa seurataan korroosion kehittymistä esimerkiksi mittaamalla kappaleen painon muutosta ja vertaamalla ruostepisteitä arviointikarttaan. Tarvitaan myös useita vertailupalloja, koska ruoste etenee melko sattumanvaraisesti.

Teknos Oy on puolestaan tehnyt saarella maaleilla ja lakoilla tuhansia vertailevia koeksia, joissa muutuu yleisimmin resepti, maalikerroksen paksuus ja altistus aika.

Yrityksen äskettäin eläkkeelle siirtynyt tutkimuspäällikkö **Jan Sjöberg** mainitsee Teknosin Korro SS:n esimerkkinä vaativien koekiden ruosteentomaaleista, joissa on käytetty hyväksi Isosaarella saatuja tuloksia.

Teknosin seuraavat ulkomerellä tapahtuvat testaukset tehdään Pohjanmerellä, Tanskassa. Swerea KIMAB vuokraa Bohus Malmön saarella koetelineitä standardoiduis-

▲ Metallinäytteet kiinnitetään puisiin telineisiin, jotka on jätetty merivesialtaisiin vuosiksi.

◀ Merivesialtaisiin mahtuu yhtä aikaa useita telineitä koepaloinen. Torpedoaukot hämöttävät altaiden pohjalla.

sa olosuhteissa monille kansainvälisille yrityksille. Siellä vesi on kuitenkin suolaisempaa, tuuli kovempaa ja jäätyminen vähäisempää kuin Suomenlahden pohjoisrannalla.

– Seosten testaaminen Pohjanmeren aggressiivisessa meriilmassa antaa jonkinlaisen ennusteen. Mutta kaipaam tutkimuskäyntejä Isosaarella. Ne ovat olleet erityisiä ja jännittäviä. Lisänä on ollut saaren upea luonto.

Torpedo eksyi kesällä 1959

Myös torpedot ruostuivat, muistaa 80-vuotias eläkeläinen **Juhani Löppönen**. Hän huoli ja korjasi torpedoja värvätynä Isosaarella koko kesän vuonna 1959. Nuorelle kirjapainotyöntekijälle ei tuottanut vaikeuksia oppia tehtävää.

– Torpedot olivat silloin italialaisia ja englantilaisia, niissä ei ollut paljon eroa. Kummatkin toimivat paineilmaohjeryllä. Koneisto muistutti paljon mekaanista herätyskelloa. Tärkein huoltotoimi oli koneiston öljyäminen.

Torpedokoeasema toimi Löppösen mukaan hyvin. Hän seurasi huoltojen ohessa koekammuntoja veneestä, joka odotti 6 kilometrin kantomatkaa puolella välissä. Maalipaikalla ole toinen vene, joka vinssasi pintaan kohonneen torpedon kannelle.

Kerran torpedo lähti kaartamaan Löppösen venettä kohti.

– Onneksi se meni juuri ja juuri ohi. Vaikka siinä ei tietenkään ollut räjähdettä, olisi se osuessaan rikkonut aluksemme.

Isosaarelle etsitään parhaillaan uutta käyttöä Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa. Koeasemasta on jo ideoitu lintuasemaa, taiteilijaresidenssiä tai ravintolaa.

Penin niemelle perustettava uusi luonnonsuojelualue rajoittaa siellä liikkumista, mutta ensi kesänä niemelle ja torpedokoeaseman viereen

pääsee todennäköisesti lintujen pesimisrauhan päätyttyä. Ryhmien vierailut koeasemalle ovat suunnitteilla, mutta varsinaisesti rakennus otetaan käyttöön kunnostuksen jälkeen. ■

Tietoa Isosaaren yhteysveneiden aikatauluista ja opastuksista: www.visitisosaari.fi

Kun teet töitä kotitalouksille, kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI

2

LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE

3

OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:

WWW.PALKKAUS.FI

 Rakennusliitto palkkaus.fi

HETI CARTER **LINKATA** **kuin myös** *5/4*

JOULUKSI KOTIIN...?

TÄÄLLÄ PIDAT KYPÄRÄN PÄÄSSÄ!

OHEINEN

JULMA LÄLLÄTTELYÄ

KOLMESTA

KOIVUN SOLUKKOJA

VOISINKO...

SHARIF HORJUMATON

TORIT POHJOISESSA

HUMERINTA PYÖRREMYRSKY

JUIJEN VANHA BÄNDI

ÄYRIÄISIÄ

PALMGREN

KYNTOIHIN

RAMAZOTTI

TÖRSÄILLÄ

APNEAN HORJUTTAMA

ÄLÄ TULE!

Ba SUOLA

HIRVONEN

TÄYTÄÄ 100 HENGITETÄVIÄ TALTtua

INTEREINPERÄÄN

VALTIO SAARELLA

PAT

KEITAITA LÄHITÄÄ

HANKALA

Moi!

VAILLA VAAROJA

JALOKAASU

PAASIKIVEN TOINEN

MUKAAN EI SAA MINUA MITÄÄN!

SYRJÄISIÄ

www.sanaris.fi / laadinto Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

	2		1		9
1	4		7	5	6
	6		5		8
	4				
2		5		3	8
					1
	3		7		2
9	6	5		4	3
	5		9		6

5		1	4			9	
6					1	2	
			1			3	
3	8		2				
					7	8	6
	6			2			
	1	4					2
2				9	4		5

				2	4	6	
3		9					
1			8				
4						7	
			7		8		
	1						4
			9				3
					1		7
6	8	5					

1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

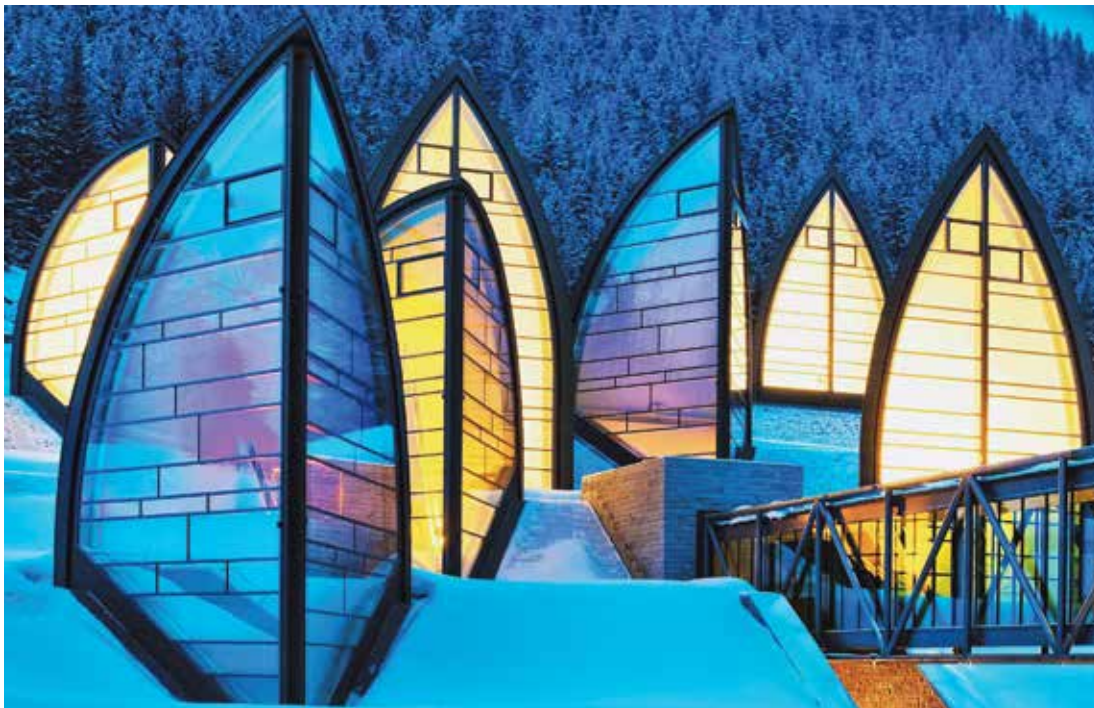
www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

Ä

ALFA HÄCKNER • www.nelikoru.com

Satukirjan sivuja Sveitsin Alpeilla

Suomen Lapissa tuntureiden lomassa lymyilee valaistuja lasi-igluja. Sveitsin Alpeilla voi niin ikään bongata värikkäitä lasirakennelmia: Arosan vuoresta kohoaa lasisia puita.

Lasipuita, jotka kasvavat alppimaisemassa, valtava puinen mineraalikuutio lammen rannalla, vuoresta kohoava betonikukka. Arkkitehtuuri on joskus kuin mielikuvituksellisimpia sivuja suoraan satukirjasta. Jotkut arkkitehdit vyöryttävät silmiemme eteen paljon enemmän kuin rakennuksia: tarua ja tähtipölyä. Betoni taipuu terälehdiksi ja teräs lehtiruodiksi. Yksi näistä arkkitehteistä on sveitsiläinen **Mario Botta**.

Lieriöitä ja kantikkuutta, massiivista muuripintaa ja kevyttä lasiseiniä, betonia ja puuta, tiiltä ja graniittia. Mario Botta muotokielet ja materiaalit ovat monet, samoin hänen suunnittelemissa rakennusten käyttötarkoitukset: on kirkkoa ja viinitarhan pääarakennusta, on taidemuseota, nuorisokeskusta ja viiden tähden hotellia. Osa Botta töistä on yhtä valoa lasiseinien ja -kattojen alla, osa taas sijaitsee maan uumenissa, mutta onnistuu siitä huolimatta kätkemään sisäänsä luonnonvalon, joka kapuaa kattoikkunoista alas pimeyteen.

Botta töitä voi bongata eri puolilta maailmaa aina Italiasta Israeliin ja Etelä-Koreaan, Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Tämä arkkitehti on profeetta

myös omalla maallaan: Sveitsissä sijaitsee lukuisia hänen suunnittelemaansa rakennuksia.

27 000 kuution verran hyvinvointia

Tschuggen Grand Hotelin Berg Oase -kylpylä on maamerkki, joka hyppää silmille jo kaukaa. Toisaalta se istuu ympäristöönsä: Tschuggen Berg Oasen 9 lasirakennelmaa käyvät dialogia Arosan Alppien, sinitaivaan, kuusipuiden ja funikulaarin kanssa. Paikka näyttää modernilta, mutta sen historia ulottuu 1800-luvulle, jolloin tontille raikkaaseen vuoristoilmaan rakennettiin keuhkoparantola. Sen ajan keuhkotaudit ovat historiaa, mutta terveyden tavoittelu ja kylpylähoidot eivät. Wellness centerit elävät kukoistustaan ympäri maapalloa.

Vuonna 2006 Tschuggen Grand Hotel koki kasvojenkohotuksen, kun kuuluisalta arkkitehdiltä Mario Botalta tilattu kylpylärakennus valmistui hotellin oheen. Botta oli pistänyt tuulemaan ja suunnittelemaan suureksi osaksi vuoren sisään nelikerroksisen, 27 000-kuutioisen spekaakkelin, jonka pinta-ala on 5 300 neliötä.

Ylimmässä kerroksessa on allasosastot sekä iso ja komea, ovaalin mallinen sauna, jonka koristepaneelia voisi erehtyä luulemaan Lapin kelohongaksi, mutta oikea vastaus on: Kanada. Puu on Kanadan vaahteraa ja kiviseinät paikallista herttuanvalkoista graniittia.

9 lasipuuta saunan katolla

Kaiken kruunaa katto. Botta haki tyylilleen uskollisena kylpylätiloihin luonnonvaloa ja sitä hän piisaa: rakennuksen katolla on 9 valtavaa, filigraanilasista, titaanisinkkirunkoista töttsää. Ne ovat oikeastaan ainut asia, mikä kylpylästä

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämistä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihailemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

ulospäin välittyä. Joku näkee lasirakennelmat siiven tai purjeen mallisina, mutta usein niitä kuvailaan lasipuiksi.

Iltaisin lasipuut valaistaan ja niiden valo juoksentelee lähikuusten lomassa. Päivisin sisään vaeltaa luonnonvalo, jota voi ihailla altaassa polskien tai lepotuolilla loikoillen. Aikansa kylpylässä vietettyään voi kulkea pitkin lasitunnelia hotellihuoneeseensa. Tässä viiden tähden hotellissa on 94 venetsialaisella stukkolla viimeisteltyä huonetta ja 34 sviittia. Ravintoloita on 5, joista yhdellä Michelin-tähti. Aikaa voi viettää myös golfia 2 000 metrin korkeudessa pelaten tai hurauttamalla hotellin omalla funikulaarilla eli köysiradalla lähikylään. Niin että siinäpä spa-kohde sellaiselle, joka on jo ”niin nähnyt” haikot, edenit ja peurungat. ■

Marraskuun lumivisa

1. Mikä on Suomen lumiennätys?

- a) 158 cm
- b) 176 cm
- c) 190 cm

Oikea vastaus c: 190 cm, vuonna 1997 Kilpisjärvellä.

2. Mikä on Helsingin lumiennätys?

- a) 89 cm
- b) 109 cm
- c) 121 cm

Oikea vastaus b: 109 cm, vuonna 1941.

3. Mikä on maailman lumiennätys?

- a) 256 cm
- b) 537 cm
- c) 1146 cm

Oikea vastaus c: 1146 cm (eli lähes 11,5 m!), Yhdysvalloissa, vuonna 1911 Kalfornian Tamarackissa.

Kaunistelematon kuvaus karusta aiheesta.

Yhteet. Matti Rönkä. Gummerus.

Karri Hovi

KÄSITE ”yt-neuvottelut” taitaa olla tuttu jokaiselle tämän päivän työelämässä pinnistelevälle.

Aikaisemmin dekkareita rustanut **Matti Rönkä** käsittelee uudessa kirjassaan tätä ikävää aihetta varsin ymmärtäväiseen ja paikoin vakaankin sävyyn.

Avuksi Rönkä on ottanut suomalaisen perusklassikkoteoksen eli *Tuntemattoman sotilaan*. Tuntemattomasta tutut hahmot vaikuttavat nyt Ville Koskelan johdolla tämän päivän Suomessa toimivassa it-alan yrityksessä. Varma data oy saa uuden Lammio-nimisen johtajan ja yhtäkkiä vanha työväki huomaa työpaikkojensa olevan vaakalaudalla.

”Tehdään pätäkää, sen jälkeen toista. Pidetään huoli omista laillisista oikeuksista. Työaika painetaan duunia, kunnolla. Vapaa-aikana unohdetaan työkuviot kokonaan”. Näin kiteyttää työelämän sisällön Villen tytär. Mitäs sitten eteen kuin

se ”duunin painaminen” ei enää riitäkään? Kukaan ei pidä huolta laillisista oikeuksista ja vapaa-ajan vietoa varjostavat työpaikan yleensä murheelliset tapahtumat?

Muutosta muutoksen perään ja vanhojen asiakkaiden tarpeet unohdetaan samalla kun uusia kalastellaan keinoja kaihtamatta. Raha ratkaisee ja siinä eivät pienen ihmisen arkihuolet paljon paina. Kaikki eivät millään jaksa tuollaista meininkiä ja luovuttavat suosiolla. Joka ei irtisanomisista kestä, on väärillä työmarkkinoilla??!!

Koodarineito Rocca panee urheasti kamppoihin, kun taas työtoveri Lehto päätyy esikuvansa mukaiseen loppuratkaisuun ja myyntityöki Rahikainen porskuttaa miten parhaiten taitaa. Koskelan Ville yrittää aluksi sinnitellä mukana pelissä puolustaan samalla alaisiaan. Mutta jatkuva yt-kurimus saa Villen lupumaan toivottomasta taistelusta ja keksimään jotain muuta. Loppuratkaisu on kuitenkin turhan vakio ”on-

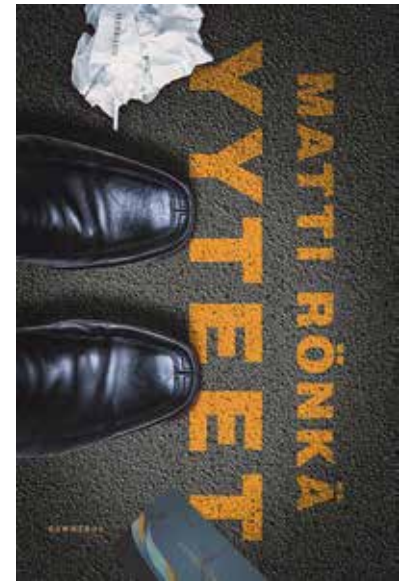
nekas loppu”.

Kirja tuli luettua nopeasti mutta vierastin kyllä kovasti tätä Tuntemattoman sotilaan hahmojen käyttöä.

Nämä tosin kävivät uutta sotaansa vahvasti muutettuina, mutta silti kyseessä oli mielestäni liian helppo keino henkilöhahmojen luomiseksi. Lukeminen oli ajoittain outoa, tuntui että tässä lukee kahta kirjaa samalla kertaa.

On ihan hyvä juttu, että tämän päivän jatkuvasti muuttuvasta ja epävarmasta työmaailmasta kirjoitetaan tällaisia lukuromaaneja. Kirjailija on ottanut selvästi kantaa tavallisen duunari ”Matti Meikäläisen” puolesta ja kirja onkin huomioitu eri medioissa. On kuitenkin semmoinen tutina, ettei yksi opus nykymenoa miksikään muuta.

Kirjan lukeminen kohtuullisen hyvänä työelämän kuvauksena kannattaa. Tuntemattoman hahmojen ”sotkeminen” tarinaan kuitenkin häiritsee lukunautintoa ainakin paikoitellen. ■

KITÄMME: Nostettu esiin vaikea ajankohtainen aihe.
MOITIMME: Sitä Tuntemattoman sotilaan hahmojen hyödyntämistä.

KESKI-SUOMEN KUUDEN OSASTON SYYSKOKOUS/ PIKKUJOULU- TAPAHTUMA

**PEURUNGASSA 2.12
KLO 15.00**

Tapahtuma on tarkoitettu seuraavien osastojen jäsenille puolisoineen:

Jyväskylän Kirvesmiehet os. 342
Jyväskylän Maalarit ja Lattianpäällystäjät
Ry os. 052
Jyväskylän Osasto 051
Jyväskylän Muurarit Ry os. 626
Jyväskylän Maansiirto Ry os. 542

Jyväskylän Putkimiehet Ry os. 395
(os. 395 eri omavastuu)

OMAVASTUU 10€

OHJELMASSA:

Avaustilaisuus

Li Andersson (vasemmistoliitto)

Ahti Ruoppila (SDP/SAK)

Rakennusliiton tilannekatsaus

Turvan arvonta

**Syyskokouksien ajaksi puolisoille
ihonhoitoluento/keilausta**

**Pikkujouluruokailu, hauskanpitoa ja
yhteistä ajanvietettä**

Illan esiintyjä Peurunka Areenassa

ERIN

**Maksuton edestakainen kuljetus
(Jkl-Peurunka-Jkl)**

**Sitovat ilmoittautumiset:
Ville Lamberg 0406208012**

SKS kerää itärakentajien muistoja

Olitko mukana rakennushankkeissa Neuvostoliitossa? Suomalaisen Kirjallisuuden Seura kerää nyt itärajan takana työskennelleiden rakentajien muistoja ja tarinoita.

Suomalaiset rakentajat olivat vuosina 1965–1989 myös Neuvostoliiton rakentajia. Tähän aikaan sijoitettiin Saimaan kanavan, Svetogorskin ja Kostamuksen suurhankkeet sekä pienempinä Sovjetskin ja Kamenskin paperitehtaiden uudistaminen, Silmäklinikat ja Norilskin meijeri. Tältä ajalta on kertynyt valtava määrä tarinoita, joita on kerrottu tuttaville ja kavereille. Muistitokeruu Itärakentajat kokoaa ne kaiken kansan luettavaksi.

Rakentajiksi lasketaan kaikki hankkeissa mukana olleet, alkaen suunnittelijoista aina viimeisten vuosikorjausten tekijöihin saakka. Kertoja on voinut työskennellä työmaalla pitkään, mutta yhtä hyvin hän on voinut vain käydä kohteissa ja havaita asioita, joita jatkuvasti paikalla olleet eivät huomanneet.

Kirjoittaa voi esimerkiksi siitä, mitä, milloin ja minne rakennettiin ja miten hanke onnistui. Mahdollisia aiheita ovat myös hankkeeseen liittyvä viranomaistoiminta, eri mai-

den työkuultuurien eroavaisuudet tai työturvallisuus. SKS:aa kiinnostaa lisäksi, miten hankkeet näkyivät mediassa rajan molemmilla puolella, millainen yhteisö suomalaisten välille syntyi ja millaisia olivat suomalaisten ja paikallisten välille syntyneet yhteydet.

Itärakentajat-muistitokeruu jatkuu 31.3.2018 saakka. SKS tiedottaa keruun tuloksista keväällä 2018 ja arpoo kaikkien vastaajien kesken kirjapalkintoja. ■

Vastausohjeet:
www.finlit.fi/itarakentajat

Lisätietoja:
Jukka Timonen, SKS:n arkiston Joensuun toimipiste, 040 730 1739, jukka.timonen@finlit.fi
Raimo Hovi, entinen Rakennusteollisuuden aluepäällikkö, 050 380 7768, raimo.hovi@pp.inet.fi
Kari Lapatto, entinen Rakennusliiton aluepäällikkö, 044 2446004, kari.lapatto@outlook.com

RATKAISUT

5 2 8 3 1 6 7 9 4	5 3 1 4 2 8 6 7 9	8 7 5 3 1 2 4 6 9
1 9 4 2 8 7 5 3 6	6 9 8 7 5 3 1 2 4	3 4 9 6 7 5 2 1 8
3 6 7 9 5 4 1 8 2	4 2 7 1 9 6 5 3 8	1 2 6 9 8 4 7 3 5
8 4 9 1 3 2 6 5 7	3 8 9 2 6 4 7 5 1	4 8 2 1 5 9 3 7 6
2 1 5 7 6 9 3 4 8	7 5 6 9 8 1 2 4 3	6 9 3 7 4 8 5 2 1
6 7 3 8 4 5 2 1 9	1 4 2 5 3 7 9 8 6	5 1 7 2 6 3 8 9 4
4 3 1 6 7 8 9 2 5	9 6 5 3 4 2 8 1 7	2 5 1 4 9 7 6 8 3
9 8 6 5 2 1 4 7 3	8 1 4 6 7 5 3 9 2	9 3 4 8 2 6 1 5 7
7 5 2 4 9 3 8 6 1	2 7 3 8 1 9 4 6 5	7 6 8 5 3 1 9 4 2

							O H J E		T R I O		A S U T
							I		I L K E Ä		N I L A
							T Ä M Ä		K N U T		O M A R
							I H M I S E T				U L K O N A
							S Ä Y N Ä V Ä				A U K I O T
							K		K Ä S I		J A N N A
			I L T A				S U H D E		A N T A A		T
			S E I T I K I T				R E I D A R		T A A S		
			T E L E			A A T R A T			E R O S		A L
			U N I R Y T M I			K			I M A I S T A		
			S U T I			K			E S T O		B A R I U M
			K			O A A S I T			A H A I T I		H
			E S I I N T U L O						R A I L		I D O L I
			L A R N I			O M E N A			M U T K I K A S		
			U H A T T O M A T						N E O N		K U S T I
			T A K I A			I T A R A			T A K A M A A T		

Uusia ralleja tanssilavoille

Entinen julkisivumaalari **Eino Kollin**, taiteilijanimeltään Collin, on rustannut pöytälaatikkoon 60 laulun sanoitusta odottamaan sopivaa tanssiorkestaria niitä esittämään. Hittinikkari Collinin saa kiinni sähköpostitse eino.kollin@gmail.com.

Tilkantorin kaksitoista

Olli näki kaislikon läpi. Aivan säkä, kaislikon läpi. Kuka sieltä saapuikaan? Eikka pyörätuolillaan. Til-Tilkantorin laiturin Ollin jumbojet ajettiin.

Kun Tilkantorin-humppa kajahtaa, niin Ollin mittari liikahtaa. Katohan tuota, Eikka, kromipintainen likka Ollin korvaan kuiskuttaa, kun Tilkantorin-humppa kajahtaa.

Se on, se on Tilkantorin kaksitoista, punainen mökki Huopalahdessa, aivan torin laidalla.

S E I			S E I N Ä	V	C H A R L I E
N O V			O N K I E R O	A A F	
P A L			U F O T E S	C O L L I E T	
K Y M			I E M Ä S I K A	T I T T A	
R G T			L A A R I	P C O O L	A
D F B			I S N V E R O	J O P A	
C U H			M A S I I N A T	L I S A	P
J Ä Ö			B E M E L O J A	U T R I O	
			O I R E I L U	A K Y P	
H Ö P Ö T Y S			T A J A N O	B U S S I T	
Y U U Ä H K Ä I S T Ä			I T K U T	K I	
Ö Y L Ä T I T			R Ä N T Ä S A D E	L I B E R O	
D T K K I A R			E L E L L Ä	A	
Y H T E I S Y M M Ä R R Y S			L D A N N Y T		
T I I N A T			U R I I T A I S A	O D A	
H D R Y K I Ä			P M Ä	E G O I S T I	
F A T I M A			A H A U V E L I	N K E S	
T I D A V I D			L T L I N D S T R Ö M		
T O I V O A			A Y L I T T Y Ä	U A G I	
N I T I T U S			T I T O S I T T E E T		

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi! Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

Ammattiosastojen syyskokoukset

Lokakuun 15. ja joulukuun 15. päivän välisenä aikana pidettävissä syyskokouksessa:

- päätetään niistä perusteista, joiden mukaan osaston toimihenkilöiden kulut korvataan;
- päätetään toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta seuraavalle vuodelle;
- valitaan toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö;
- valitaan puheenjohtaja ja hallituksen varsinaiset jäsenet henkilökohtaisine varajäsenineen;
- valitaan edustajat henkilökohtaisine varaedustajineen aluejärjestön edustajakokoukseen;
- valitaan tarpeelliset toimikunnat ja jaostot sekä tarvittaessa osaston luottamusmies ja hänen varamiehensä;
- päätetään kokouksen koollekutsumistavasta;
- asetetaan ehdokkaat aluejärjestön hallituksen jäseniksi;
- käsitellään muut mahdolliset asiat

TAPAHTUMIA**Keski-Suomen rakentajaveteraanit**

Pikkujoulut to 14.12. klo 13, Amica-ravintola, Matarinkatu 4, Jyväskylä. Ruokailun hinta jäsenelle ja avecille 2 €/hlö, joka maksetaan sisään tullessa. Paikkoja varattu 50 hengelle. Ilmoittautumiset viimeistään to 7.12., Raimo p. 040 768 8811 tai Kaarlo p. 050 542 7290.

Vapaa-ajankylpylä- ja kuntosalisopimus 2018, Cumulus Resort Laajavuori. Hinta ma–pe klo 7–14 on 5,60 €/hlö ja sen jälkeen 8,20 €/hlö. Muista ottaa jäsenkortti mukaan. Tervemenoa kuntoilemaan!

Jyväskylän osastot: 051, 052, 342, 542 ja 626

Yhteinen syyskokous la 2.12. klo 17, Kylpylähotelli Peurunka, Peurungantie 85, Laukaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitukset

Os. 001, Helsingin kirvesmiehet

Kirveskerho 55:n veteraanien joululounas ti 12.12. klo 12, ravintola Kaisaniemi, Kaisaniementie 6, Helsinki. ilmoittautumiset viimeistään to 7.12., Pentti Nurminen p. 040 542 5232. Avec mukaan!

Os. 002, Helsingin maalarit

Syyskokous ke 15.11. klo 17, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki Esillä sääntöjen määrää-

mät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 004, Helsingin sisävalmistemiehet

Syyskokous/Pikkujoulut pe 17.11. klo 17, Original Sokos Hotel Vantaa, Hertaksentie 2, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen klo 18 jatkamme iltaa osaston pikkujoulujen merkeissä. Tarjolla jouluruokaa sekä illan ohjelma hotellin yökerhossa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 006, Uudenmaan torninosturinkuljettajat ja -asentajat

Syyskokous la 18.11. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 008, Kajaani

Syyskokous la 2.12. klo 10, hotelli Kajanus, Koskikatu 3, Kajaani. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Ilmoittautumiset ruokailun vuoksi (myös hallituksen jäsenet) viimeistään to 23.11. sihteerille p. 040 021 3423. Hallituksen kokous klo 9. Hallitus

Os. 010, Tampereen rakennustyöläiset

Ammattialajaostojen yleiset kokoukset, joissa asetetaan ehdokkaat os. 10:n toimihenkilöiksi ja edustajiksi toimikaudelle 2018, sääntöjen määräämällä tavalla. **Rakennus- konemies ja rauditusjaosto** ke 22.11. klo 16.30, osaston toimitilat, Sorinkatu 4 A, Tampere. **Vedeneristysjaosto** to 23.11. klo 16.30, osaston toimitilat, Sorinkatu 4 A, Tampere.

Kirvesmiesjaosto ke 29.11. klo 16.30, osaston toimitilat, Sorinkatu 4 A, Tampere.

Nämä kokoukset ovat jaostojen yleisiä kokouksia, joihin jokainen os.10:n jäsen voi ammattinsa mukaisesti osallistua.

Syyskokous ke 13.12. klo 18, osaston toimitilat, Sorinkatu 4 A, 33100 Tampere. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Kaikki osaston jäsenet ovat tervetuloa! Hallitus

Os. 014, Turun maalarit ja mattomiehet

Syyskokous ti 21.11. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimitsija Juha Valonen. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 016, Turun talonrakentajat

Syyskokous ti 28.11. klo 18, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimitsija Mikko Lindstedt. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 018, Turun raudoittajat ja sementtimiehet

Syyskokous la 18.11. klo 14, Turun aluetoimisto, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 020, Hyrylä

Syyskokous ma 11.12. klo 17, Hyrylän Torppa, Koskelantie 4, Tuusula. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla aluetoimitsija Kari Koivunurmi. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 022, Kerava

Syyskokous ti 14.9. klo 18, Keravan kirjasto, Satusiipi, Paasikivenkatu 12, Kerava. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Osaston jäsen tule

vaikuttamaan tulevaan toimintaan! Hallitus

Os. 023, Tuusula

Syyskokous pe 17.11. klo 19, ravintola Huuli, Rantakatu 6, Järvenpää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 025, Kemi–Tornion maa- ja vesirakentajat

Syyskokous la 18.11. klo 18, Tervolahovi, Keskustie 47, Tervola. Kyyti Keminmaalta ja Tornioista. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ke 15.11., Kimmo Pätäri p. 040 585 1882. Hallitus

Os. 026, Hämeenlinnan maalarit ja mattomiehet

Syyskokous la 25.11. klo 15, Kerhoravintola Seiska, Selkäsuonkatu 20, Hämeenlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu ja sauna. Hallitus

Os. 027, Joensuu

Jouluruokailu pe 1.12. klo 18, hotelli-ravintola Aada, Kauppakatu 32, Joensuu. Jäsen ilmaiseksi, puoliso 5 €, joka maksetaan osaston tilille FI69 5770 0520 4039 88. Ilmoittautumiset viimeistään pe 24.11. s-postilla: osasto027@suomi24.fi. Ilmoitukseen jäsenen nimi, puhelinnumero ja tuleeko yksi vai kaksi henkeä. Paikkoja varattu 100 hengelle. Hallitus

Os. 028, Varkaus

Syyskokous la 18.11. klo 10, ravintola Amanda, Forum, Pirnankatu 4, Varkaus. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 033, Lappeenranta

Aikuisten pikkujoulut la 2.12. klo 18–24, hotelli Scandic Patria, Kauppakatu 21, Lappeenranta. Omavastuu 10 €/hlö. Lippuja voi ostaa toimistolta maanantaisin klo 15–18. Tarjolla perinteinen pikkujoulupöytä. Viihdyttämässä bilebändi CupCakes sekä tanssia. Mukaan mahtuu 120 ensimmäistä! **Lasten pikkujoulut** to 30.11. klo 18–20, elokuvateatteri Finnino Strand, Sali 3, Kauppakeskus Iso-Kristiina, Brahenkatu 5, Lappeenranta. Elokuvana Heinähattu, Vilttitossu ja Rubensin veljekset. Leffaherkut: popcorn ja 1,5 l limu

tai pillimehu. Ilmoittautumiset tekstiviestillä p. 050 348 4122. Mukaan mahtuu 82 ensin ilmoittautunutta!

Syyskokous ti 12.12. klo 18, Lappeenrannan Työväenyhdistyksen tila, 2. krs., Snellmaninkatu 12, Lappeenranta. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tarjolla kahvia ja pikkupurtavaa. Tervetuloa!
Perinteiset joulukahvit ma 18.12. klo 15–18 toimistolla. Hallitus

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Syyskokous ti 14.11. klo 16, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 042, Hyvinkää

Syyskokous ke 22.11. klo 18, Järjestötila, kahvio, 1. krs, Munckinkatu 49, Hyvinkää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tarjoilu alkaa klo 17.30. Tervetuloa! Hallitus

Os. 043, Pori

Syyskokous to 7.12. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 047, Lohja

Syyskokous to 30.11. klo 18, osaston toimitila, Kauppakatu 8, Lohja. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 053, Oulu

Syyskokous la 18.11. klo 13, hotelli Cumulus, Kajaaninkatu 17, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen lounas. Hallitus

Os. 055, Järvenpää

Syyskokous to 16.11. klo 19, Järvenpää-talo, Hallintokatu 4, Järvenpää. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 056, Salo

Syyskokous la 9.12. klo 11, osaston toimisto, Turuntie 8, Salo. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen

jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 061, Veteli

Syyskokous to 23.11. klo 18.30, ravintola Pelimanni, Kaustintie 2, Kaustinen. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 064, Alavus

Syyskokous pe 8.12. klo 17.30, hotelli-ravintola Alavus 66, Järvi- luomantie 4, Alavus. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimitsija Jere Hyytinen. Hallitus

Os. 076, Pietarsaari

Syyskokous la 9.12. klo 13, Toimitalo, Ahlströminkatu 10, Pietarsaari. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 077, Mikkeli

Syyskokous pe 8.12. klo 18, Mikkelin Cumulus, Mikonkatu 9, Mikkeli. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 078, Hamina

Syyskokous to 16.11. klo 18, Haminan varuskuntakerho, Kadettikoulunkatu 3, Hamina. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen nautitaan maittava lämmin iltapala. Syyskokoukseen osallistujille pääsy osaston järjestämään pikkujouluun ilman omavastuusuutta! Tervetuloa kokoukseen linjaamaan osaston suuntaa kohti tulevaisuutta! Hallitus

Os. 079, Porvoo

Syyskokous la 18.11. klo 12, osaston toimisto, Sibeliuksenbulvardi 36, Porvoo. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 080, Vakka-Suomi

Syyskokous to 16.11. klo 18, Laitilan Tuvan kokoustilat, Kauppakatu 8, Laitila. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 082, Nokia

Syyskokous ti 14.11. klo 18, osaston toimisto, Pirkkalaistori 8 C, Nokia. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle

2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 086, Kokkola

Syyskokous ma 27.11. klo 18, osaston toimisto, Ristirannankatu 7, Kokkola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Perinteinen pikkujouluruokailu

pe 15.12. klo 19, Snellmankoti, Rantakatu 27, Kokkola. Tanssimusiikista vastaa Swingers-yhtye. Omavastuu: jäsen 5 € ja avec 10 €. Omavastuu maksetaan osaston tilille viimeistään pe 8.12., tilinumero FI37 5162 0020 2679 21. Viestit kohtaan maksajan nimi. Tervetuloa! Hallitus

Os. 095, Vaasa

Syyskokous pe 1.12. klo 18, Kotirannan Työväentalo, Kustaalantie 82, Vaasa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Iltapala ja sauna. Tervetuloa! Hallitus

Os. 099, Kajaani

Syyskokous to 16.11. klo 18, hotelli Kajaani, Kuukkeli, Onnelantie 1, Kajaani. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen on tarjolla päivällinen. Tervetuloa!
Pikkujoulut la 9.12. klo 19, Sokos Hotel Valjus, ravintola Sulo, Kauppakatu 20, Kajaani. Lipun hinta jäsenelle ja avecille 12 €/hlö. Varaa tasaraha mukaan! Lippuja myydään 8.11.–2.12. välisenä aikana keskiviikkoisin klo 16–18 ja lauantaisin klo 14–16 Kajaanin aluetoimiston alakerrassa, Pohjolankatu 28 A. Tervetuloa! Hallitus

Os. 100, Hämeenlinna

Pikkujoulut pe 8.12. klo 19, hotelli Petäys. Ilmainen bussikuljetus Petäykseen lähtee klo 18.15 Wetterhoffilta ja klo 18.35 Parolan Säästöpankilta. Bussit lähtevät takaisin klo 23 ja 00.30. Lipun omavastuu hinta 20 €/hlö, mihin sisältyy jouluruoka sekä iltaohjelma. Tähtiartisti tanssittaa klo 21 alkaen Lippuja on 80 ensimmäiselle ja niitä voi hankkia pe 24.11. asti Rampen ja Pian kirppikseltä, Palokunnankatu 16.
Syyskokous su 10.12. klo 13, hotelli Cumulus, Raatihuoneenkatu 16. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018), vapaajäsenyyden saavuttavien muistaminen sekä muut esille tulevat asiat. Aluetoimitsija Keijo Ilo pitää ajankohtaiskatsauksen. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa!

Perhepikkujoulut ma 18.12.

klo 18 Kantolan Touhualossa, Keksikatu 5. Touhuamisen lomassa

joulupuuro ja -torttutarjoilu. Omat sisäkengät mukaan! Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 21.11. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat. Kokousta ennen osaston 120-vuotissyntymäpäiväkahvitus kaikille osaston jäsenille klo 17–18. Ilmoittautumiset tekstiviestillä viimeisrään ti 14.11., Anne Alanen p. 040 595 1538.

Syyskokous pe 8.12. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Glögitarjoilu. Kokouksen jälkeen lähemme yhdessä ruokailemaan. Ilmoittautumiset viimeistään ma 4.12., Anne Alanen p. 040 595 1538. Tervetuloa! Hallitus

Os. 102, Oulun maalarit ja mattomiehet

Syyskokous ke 22.11. klo 18, Oulun aluetoimisto, Rautatienkatu 40, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.
Pikkujoulut la 9.12. klo 18, hotelli Lasaretti, Kasarmintie 13, Oulu. Ilmoittautumiset viimeistään pe 1.12., Mika p. 050 413 2918. Hallitus

Os. 103, Kuopion maalarit ja mattomiehet

Syyskokous ke 29.11. klo 18, Vuorikatu 42:n kokoustilat, Kuopio. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Syyskokous la 25.11. klo 11, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ajankohtaisista asioista painavaa sanaa kertomassa sopimusvastaava Lauri Haikola. Kokouksen jälkeen osasto tarjoaa lounaan ravintola Oivassa. Lämpimästi tervetuloa! Hallitus

Os. 124, Toijala

Syyskokous la 18.11. klo 17, Akaan Keilahalli, Hallamäentie 3, Akaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen saunomista, ruokailua ja keilausta. Tervetuloa! Hallitus

Os. 150, Forssa

Syyskokous to 23.11. klo 18.30, osaston toimisto, Hämeentie 18,

Forssa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 151, Orivesi

Syyskokous la 11.11. klo 10, Cafe Herkkuhetki, Anttilantie 6, Orivesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu.
Hallitus

Os. 154, Loviisa

Syyskokous su 19.11. klo. 15, Loviisan Neste Ankkurituulen kabinetti, Länsikaari 3, Loviisa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla aluetoimitsija Kari Koivunurmi. Osasto tarjoaa lounaan osallistujille.
Jouluruokailu la 9.12. klo 19, ravintola Zilton, Mariankatu 29, Loviisa. Sitovat ilmoitukset viimeistään su. 26.11., Kaj Vilja p. 040 581 7509. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 159, Savonlinna

Syyskokous la 2.12. klo 17, ravintola Paviljonki, Purseri-kabinetti, Rajalahdenkatu 4, Savonlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla myös aluetoimitsija Marko Huttunen. Kokouksen alussa juomatarjoilua ja kokousosanottajille jaetaan drinkkilippuja pikkujouluruokailuun. Tervetuloa!
Pikkujoulut la 2.12. klo 19, ravintola Paviljonki, Savonlinna. Osasto tarjoaa illallisen jäsenelle ja avecille. Paikkoja 50 kpl. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ke 22.11., Tapio Silvennoinen p. 050 411 6266. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 162, Kouvolan maalarit ja mattomiehet

Syyskokous su 19.11. klo 13, hotelli Cumulus, Kouvola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokoukseen osallistuville tarjotaan ruoka. Tervetuloa!
Hallitus

Avd. 168, Vasa

Höstmöte ti 14.11. kl 18, vid Byggnadsförbundet, Storalångatan, 43, Vasa. Behandlas i stadgarna nämnda ärenden (val av funktionärer för år 2018) samt övriga aktuella ärenden. Mat efter mötet vid Amarillo.
Styrelsen

Os. 173, Lappeenranta

Syyskokous ti 5.12. klo 16.30, Sokos Hotel Lappee, Brahenkatu 1, Lappeenranta. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille

tulevat asiat. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 178, Kokemäki/Harjavalta

Syyskokous pe 1.12. klo 18, ravintola Hakuninmäki, Pydyyskatu 1, Harjavalta. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 185, Toholampi

Syyskokous pe 17.11. klo 18, ravintola Ritjan Keitas, Ullavantie 1, Toholampi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokous alkaa jouluruokailulla. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 186, Oitti

Syyskokous ke 15.11. klo 18, Hausjärven Niklandia, Honkarannantie 92, Oitti. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallituksen järjestäytymiskokous heti syyskokouksen jälkeen. Puolisot mukaan ruokailuun.
Hallitus

Os. 190, Lohja

Syyskokous pe 24.11. klo 18, ravintola Gasthaus, Laurinkatu 1, Lohja. alkaen, Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ruokatarjoilu kokoukseen osallistuville. Ilmoittautuminen viimeistään to 16.11. pj. Ari-Pekka Löfberg p. 040 569 7750.
Hallitus

Os. 197, Pieksämäki

Syyskokous su 19.11. klo 15.30, Pieksämäen ABC, Vehkanotko 2, Pieksämäki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ruokailu ennen kokousta. Tervetuloa!
Joululounas su 10.12. klo 11–15 Triossa ja 18.–22.12. klo 10.30–14 Savonsolmussa. Esitä jäsenkortti kassalla ja kuittaa ruokailu. Uintiliput, osasto tukee yhden kymmenen kerran lipun ostossa. Esitä jäsenkortti kassalla ja kysy omavastuusuutta.
Hallitus

Os. 200, Tunturi-Lappi

Syyskokous la 2.12. klo 14.30, Äkäshotelli, Äkäsentie 10, Äkäslompolo. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.
Pikkujoulut la 2.12. klo 20.30, samassa paikassa kuin syyskokous. Lisätietoja ja ilmoittautumiset: eugen_parviainen@hotmail.com, 040 550 9282 tai Antti Satta p. 040 550 3657.
Hallitus

Os. 203, Haukipudas

Syyskokous ti 21.11. klo 18, Haukiputaan Heiton talo, Törmäntie 15, Haukipudas. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.

Pikkujouluruokailu pe 1.12. klo 18.30, hotelli Samantta, Välitie 1, Haukipudas. Tarjolla perinteinen joulukattaus. Omavastuu 10 €/hlö, myös avec. Ilmoittautumiset viimeistään ke 22.11., Mika p. 050 567 0316. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 206, Juva

Syyskokous pe 17.11. klo 18, Työntuloksen kerho, Peltotie 1–3, Juva. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.

Jouluruokailu pe 24.11. klo 19, Hotel & Spa Resort Järvisydän, Porosalmentie 313, Rantasalmi. Ilmoittautumiset viimeistään su 19.11. p. 040 829 2755. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 208, Suonenjoki

Perinteinen pikkujouluruokailu ti 5.12. klo 18, Koskelon matkailukeskus, Ysitie 3399, Suonenjoki. Tilaisuus jäsenille perheineen. Hintaa 5 €/aikuinen, lapset ilmaiseksi. Ilmoittautumiset viimeistään ti 21.11. tekstiviestillä, Antti Tuominen p. 040 179 0690.
Hallitus

Os. 210, Meri-Lapin rakentajat

Syyskokous pe 17.11. klo 18, hotelli Merihovi, Lokki-kabinetti, Keskuspuistikatu 6, Kemi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksessa mukana myös aluetoimitsija Ilpo Hiltula. Tarjolla pientä purtavaa. Kaikki joukolla mukaan!
Hallitus

Os. 212, Loimaa

Syyskokous su 3.12. klo 14, Loimaan Työväentalo, Satakunnantie 57, Loimaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 213, Nastola

Syyskokous to 23.11. klo 18, Puuseppien toimisto, Timpurintie 2, Nastola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluetoimitsija Kai Tuomi. Kokouksen jälkeen ruokailu läheisessä ravintola Marmariksessa.
Tervetuloa!
Hallitus

Os. 221, Naantali

Syyskokous to 30.11. klo 18, Putkikatu 14, Naantali. Esillä

sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu.
Hallitus

Os. 222, Raahe

Syyskokous ma 11.12. klo 17, ravintola Raahen Hovi, Kirkkokatu 28, Raahe. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Päätetään myös osaston lakkauttamisesta. Kokouksen päätteeksi ruokailu. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 236, Kangasala

Syyskokous 28.11. klo 17, Tredun Kangasalan toimipiste (ammattikoulu), Sahalahdentie 22, Kangasala. Kokous alkaa ruokailulla ja varsinainen kokous alkaa noin klo 18. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää aluepäällikkö Jukka Lindgren. Ilmainen numeroitu ämpäri 30 ensimmäiselle, ämpäriä arvotaan lahjakortti!
Hallitus

Os. 240, Juankoski

Pikkujouluruokailu la 2.12. klo 19, hotelli-ravintola Ruukin Kievari, Juankoskentie 10, Juankoski. Ilmoittautumiset viimeistään pe 24.11., Erkki p. 040 840 4641.
Hallitus

Os. 241, Paimio

Syyskokous/Pikkujoulut la 18.11. klo 14, ravintola Femme/Mäenpään kioski, Vistantie 45, Paimio. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu ja pikkujoulut. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 244, Kurikka

Syyskokous pe 24.11. klo 18.30, osaston toimisto, Keskuspuistikko 32, Kurikka. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa!
Pikkujoulut la 9.12. klo 19, Kurikan Työväentalo, Kiikkulantie 5, Kurikka. Tarjolla jouluruokaa ja kahvit, jonka jälkeen karaokea. Kuljetus Jalasjärveltä: Saarnion pysäkki, ABC ja siitä suoraan Kurikkaan. Toinen auto kulkee reittiä: Nori, Teuvan ABC, Jurva entinen matkahuolto ja Viinatietä Kurikkaan. Avecilta 15 €. Mukaan mahtuu 120 henkilöä. Ilmoittautumiset viimeistään su 3.12., Reino Tuunainen p. 040 086 2471 klo 16–20.30. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 265, Vantaa

Syyskokous ti 5.12. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Päätetään

Vantaan osastojen yhdistymisestä pullakahvien merkeissä. Tervetuloa! Hallitus

Os. 283, Viiala

Syyskokous ti 12.12. klo 18, Viialan Sampola, Vakkistentie 5, Viiala. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu Tervetuloa! Hallitus

Os. 288, Nurmijärvi

Jouluruokailu la 2.12. klo 15, Kotoranta, Kotorannantie 74, Kiljava. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään su 26.11., Jari p. 040 525 5427. Hallitus

Os. 291, Outokumpu

Syyskokous la 25.11. klo 12, Mykymäentie 23, Varislahti. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 311, Siilinjärvi

Syyskokous ke 18.11. klo 13, ravintola Old Fox, Sorakuja 2, Siilinjärvi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokatarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 318, Kiuruvesi

Syyskokous ti 21.11. klo 18, Puistonkulma, kokoustilat, Asematie 16, Kiuruvesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 339, Ikaalinen

Syyskokous su 26.11. klo 13, ST1 Sammi, Kolmostie 670, Ikaalinen. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 342, Jyväskylän kirvesmiehet

Syyskokous la 2.12. klo 17, Kylpylähotelli Peurunka, Peurungantie 85, Laukaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Samalla aluejärjestön yhteiset pikkujoulut. Puolisot mukaan. Ilmoittautumiset ruokailun vuoksi viimeistään pe 24.11. p. 050 408 2540. Tervetuloa! Hallitus

Os. 350, Haapavesi

Syyskokous la 18.11. klo 12, Kulttuurikartano Pekan pirtti, Urheilutie 55, Haapavesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 365, Rautavaara

Syyskokous/Jouluruokailu su 10.12. klo 18, hotelli-ravintola Tiilikka, Kuusitie 2, Rautavaara. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Jäsenet puolisoineen tervetuloa! Hallitus

Os. 374, Tohmajärvi

Syyskokous to 23.11. klo 18, ravintola Kotipirtti, Talluksentie 26, Tohmajärvi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.

Pikkujoulukyselyt p. 050 344 0160. Hallitus

Os. 378, Orimattila

Syyskokous to 23.11. klo 18, Järjestötupa, Rantatie 2, Orimattila. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 379, Polvijärvi

Syyskokous ma 20.11. klo 18, ravintola Mutakatti, Yhdystie 2, Polvijärvi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Hallitus

Os. 390, Helsingin putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous la 18.11. klo 9, osastojen Tiimitupa, Viides linja 3, Helsinki. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ajankohtaisista asioista kertomassa aluetoimitsija Niko Räsänen. Tervetuloa! Hallitus

Os. 391, Turun putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous pe 8.12. klo 17, Turun aluetoimiston alakerta, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen sauna ja pientä purtavaa. Hallitus

Os. 393, Oulun putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous ti 28.11. klo 17, hotelli Lasaretti, Kasarmintie 13, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokoukseen osallistujat ja avec saavat lipun rakentajien yhteiseen pikkujouluihin la 9.12. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 394, Kuopion putkimiehet ja -eristäjät

Pikkujoulut la 2.12. klo 19, Frans & Sophie Bistron joulubuffet, Minna Canthin katu 16, Kuopio.

Paikkoja varattu 40. Ilmoittautumiset viimeistään to 16.11., Pekka p. 040 524 9756. Omavastuu 15 €/juhlija. Omavastuuosuus maksetaan osaston tilille FI20 5542 0620 0041 96. Avetit tervetulleita mukaan. Hallitus

Os. 395, Jyväskylän putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous la 2.12. klo 17, kylpylähotelli Peurunka, Laukaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.

Pikkujoulutapahtuma la 2.12. klo 15, Kylpylähotelli Peurunka, Laukaa. Omavastuut: pikkujoulupaketti 20 €/hlö ja majoitus 30 €/hlö. Lisätietoja Ari Pajunen p.040 054 6088. Tervetuloa! Hallitus

Os. 397, Hämeenlinnan putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous ti 21.11. klo 17, hotelli Cumulus, kokoustilat, Raatihuonekatu 16, Hämeenlinna. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Hallitus

Os. 400, Kotkan putkimiehet

Syyskokous ke 13.12. klo 18, Sokos Hotelli Seurahuone, Keskuskatu 21, Kotka. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tilannekatsauksen pitää toiminta-alueen päällikkö Marko Niskanen. Kokouksen jälkeen osasto tarjoaa ruuan Fransmannissa. Tervetuloa! Hallitus

Os. 402, Vaasan putkimiehet

Syyskokous pe 8.12. klo 18, ravintola Olympic, saunatilat, Olympiakatu 3 B, Vaasa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Ruoka- ja juomatarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 404, Porin putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous ke 15.11. klo 18, Viikkarin Valkama, Juhana Herttuan katu 17, Pori. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus

Os. 406, Rovaniemen putkimiehet

Syyskokous/Pikkujoulut pe 24.11. klo 18.30, City Hotel, Pekankatu 9, Rovaniemi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen vietämme pikkujoulua. Pikkujouluihin ilmoittautumiset ruokailun vuoksi

viimeistään pe 17.11., jaska.varrio@gmail.com tai p. 040 181 3824. Ruokailuun on paikkoja rajoitetusti! Hallitus

Os. 416, Virrat

Syyskokous to 23.11. klo 18, Työväentalo, Mäkitie 18, Virrat. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 418, Kirkkonummi

Syyskokous su 26.11. klo 15, Finnsbacka, kerhohuone, Kuninkaantie 5-7, Kirkkonummi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 425, Pudasjärvi-Taivalkoski

Syyskokous la 9.12. klo 11.30, hotelli Herkko, Taivalvaarantie 2, Taivalkoski. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Paikalla aluetoimitsija Esa Niskanen. Tilaisuuden jälkeen ruokailu ja osallistujien kesken arvonta. Tervetuloa! Hallitus kokoontuu klo 11. **Pikkujoulut** la 9.12. klo 19.30, hotelli Iso-Syöte. Linja-auto lähtee klo 18 Pudasjärven linja-autoasemalta ja klo 18.45 Taivalkosken linja-autoasemalta. Paluu yöllä samaa reittiä. Hinta: jäsen 10 € ja avec 15 €, maksetaan ennakoon tilille FI45 5360 0420 0339 72. Ilmoittautuminen viimeistään pe 1.12., Taisto p. 040 546 9216 tai Tuomo p. 040 747 3397. Hallitus

Os. 456, Petäjävesi

Syyskokous su 26.11. klo 18, ST1 Kyläseppä, Karikontie 1, Petäjänesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 459, Vantaa

Syyskokous pe 24.11. klo 18, Puistokulma, Talkootie 4, Vantaa. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen alussa jouluruokatarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 475, Nilsinä

Syyskokous la 25.11. klo 13, Matun talo, Mantunsuora, Nilsinä. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 479, Rantasalmi

Syyskokous pe 24.11. klo 17, Työväentalo, Sudentie 1, Rantasalmi. Esillä sääntöjen määräämät

asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 489, Oulun maa- ja vesirakentajat

Syyskokous la 18.11. klo 12, Oulun aluetoimiston kokoustila, Rautatiekatu 40, Oulu. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Osallistujille tarjotaan kokouksen jälkeen päivällinen. Kokoukseen osallistuneilla ei omavastuuta pikkujouluun.

Pikkujoulut la 9.12. klo 18, hotelli Lasaretti, Kasarmintie 13, Oulu. Omavastuuosuus 20 €/hlö, joka maksetaan osaston tilille FI75 8000 1001 3564 10. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 20.11., Tapani Pitkänen p. 040 063 7583. Paikkoja rajoitetusti! Hallitus

Os. 495, Uurainen

Syyskokous su 26.11. klo 12, Parman ruokala Kangashäkki, Mäkirinteentie 19, Kangasala. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 507, Kaavi

Syyskokous la 9.12. klo 12, Pito-palvelu Kuittinen, Rantatie 6, Kaavi. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen tarjotaan jouluaateria. Tervetuloa! Hallitus

Os. 522, Merikarvia

Syyskokous su 26.11. klo 16, Paloasema, Lounasvaarantie 1, Merikarvia. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 541, Tampereen maanrakentajat

Syyskokous ti 14.11. klo 16.30, Osasto 10:n kokoustilat Sorinkatu 4 A, Tampere. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 546, Mikkeli

Syyskokous la 2.12. klo 17, Sokos Hotel Vaakuna, Porrassalmenkatu 9, Mikkeli. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. **Pikkujoulut** la 2.12. klo 19, ravintola Fransmanni, Porrassalmenkatu 9, Mikkeli. Ruokailuun ilmoittautumiset viimeistään su 26.11. p. 040 059 7882. Hallitus

Os. 547, Lahti

Syyskokous pe 24.11. klo 18, ravintola Taivaanranta, Tähtä-kabinetti, Rautatiekatu 13, Lahti. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen jälkeen ruokailu. Tervetuloa! Hallitus

Os. 559, Kannus

Syyskokous to 16.11. klo 18, Kannuksen Työväentalo, Mäkiraontie 1, Kannus. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat.

Pikkujoulu ruokailu la 2.12. klo 19, ravintola Jokihelmi, Asematie 2, Kannus. Ilmoittautumiset p. 040 587 9443. Puoliso mukaan! Hallitus

Os. 579, Kouvolan putkimiehet ja -eristäjät

Syyskokous pe 17.11. klo 18, hotelli Vaakuna, Hovioikeudenkatu 2, Kouvola. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Tervetuloa! Hallitus kokoontuu klo 17. Hallitus

Os. 603, Turun muurarit

Syyskokous ti 28.11. klo 18, Turun aluetoimiston kokoustilat, Uudenmaankatu 6a, Turku. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilövalinnat vuodelle 2018) sekä muut esille tulevat asiat. Hallitus

Os. 608, Tampereen muurarit

Syyskokous ma 11.12. klo 18, os.10:n toimitilat, Sorinkatu 4 A, Tampere. Esillä sääntöjen määräämät asiat (toimihenkilö valinnat vuodelle 2018). Käsitellään osaston As. Oy Siltakalliossa olevan osakkeen mahdollista myymistä sekä muut esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa! Hallitus

ONNEA

80 vuotta

Hägg Joel 22.11., Muurola. Os. 131, Rovaniemi

KUOLLEITA

Karppinen Eero Antti Edvard

Osastomme pitkäaikainen jäsen Eero Antti Edvard Karppinen kuoli 12.9.2017. Hän oli syntynyt 27.12.1923 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.2.1970. Muistoa kunnioitten Os. 489, Oulun maanrakentajat

SAARROT

RAKENNUSLIITON

JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 13.10.2017:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen
- Budtek Sp. Z.o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Mälning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.

- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

TAPAHTUMIA

LIITON RUSAKKOJAHTI

Aika: la 2.12. kokoontuminen klo 8
Paikka: Riistan maja, Kurikkaperäntie 247, Jalasjärvi
 Tarkempi viitoitus 3-tieltä.
 Aamupala ja ruokailu jahdin loputtua.
 Mukaan otetaan 25 ensin ilmoittautunutta.

Lisätietoja Ilmoittautumiset viimeistään su 26.11. klo 16–20.30,
 Reino Tuunainen p. 0400 862 471.

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERHETAPAAMINEN Eteläinen ja Läntinen toiminta-alue

Tapahtumaan voivat osallistua eteläisen ja läntisen toiminta-alueen luottamus-
 henkilöt perheineen. Tapahtuma on osallistujille ilmainen.

Aika: 30.3.–1.4.2018
Paikka: Break Sokos Hotel Flamingo, Vantaa
Huoneet: kaksi aikuista + kaksi lasta (alle 16-v.) 34 huonetta
 kaksi aikuista + yksi lapsi (alle 16- v.) 20 huonetta

Paikkoja on rajoitetusti. Eteläiselle toiminta-alueelle on varattu 27 huonetta ja
 Läntiselle toiminta-alueelle 27 huonetta.

Ole siis nopea ja varaa perheellesi ikimuistoinen pääsiäinen Flamingossa!

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 26.2.2018,
 Salla Rosenqvist p. 020 774 3017 tai salla.rosenqvist@rakennusliitto.fi.

ASBESTIAMUPÄIVÄ ASBESTIPURKAJILLE Uudenmaan alue

Aika: la 2.12. klo 9–12
Paikka: Uudenmaan aluetoimisto, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki
Ohjelma:
 9–10 Rakennusalan työehtosopimus, työehtotoimitsija Jarmo Järvinen.
 10–11.30 Asbestipurun ongelmakohdat juristin ja työsuojelusihteerin näkö-
 kulmasta, lakimies Mia Sinda ja työsuojelusihteerin Tapio Jääskeläinen.
 11.30–12 Uudenmaan aluetoimiston kuulumiset,
 toiminta-alueen päällikkö Vilppu Oikarinen
 klo 12 Lounas

Ota palaveriin mukaan järjestäytymätön työkaverisi.
 Tilaisuudessa on mahdollista liittyä Rakennusliiton jäseneksi.

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään la 25.11., Vilppu Oikarinen p. 050 383 5453 ai
 vilppu.oikarinen@rakennusliitto.fi.

LOMIA

Oulun aluejärjestön Kalajoen Hiekkasärkkäin Timantti B-lomaosake on varattavissa alueen osastojen jäsenille ajalle 1.1.–31.5.2018.

Huoneisto on 60 m² ja mitoitettu 4–6 henkilölle. Lomat ovat 3–4 vrk:n pituisia ja
 niiden kesto 3 vrk (pe–ma) ja 4 vrk (ma–pe). Hinta 200 €/loma.

Varauksia otetaan vastaan to 16.11. klo 9–16, Kirsti Haapasalo p. 040 705 8137.
 Lomat annetaan varausjärjestyksessä. Lomaa voivat hakea ne, jotka eivät ole
 varanneet huoneistoa vuoden 2017 varausaikana.
 Mikäli olet varannut lomasi vuodelle 2017 varausajan ulkopuolella, voit tehdä
 varauksen vuodelle 2018.
 Mahdollisen peruutuksen sattuessa laskutamme varausmaksun 35 €.

Huoneiston osoite: Kiinteistö Oy Hiekkasärkkäin Timantti B9,
 Matkailutie 150 C as 9, 85100 Kalajoki.

Lemmikkieläinten tuonti huoneistoon on kielletty!

Lisätietoja kohteesta osoitteessa <http://www.rantakalla.fi>.

Voit käydä 1.12. lähtien tutustumaan varaustilanteeseen Kalajoki24.fi sivustolla.
 Varaukset tulee kuitenkin tehdä Oulun toimiston kautta!

HYVINVOINTILOMAT RY:N TYÖTTÖMIEN LOMAT 2018

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ja
 Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) ohjeita. Valituille lomalaisille Hyvinvointilomat
 lähettää kutsukirjeen ja laskun. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä.
 Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensi-
 sijaisesti sähköpostiosoitteesi. Lomakohte lähettää noin 3 viikkoa ennen
 loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmin lomasta.

Lomakeskus Huhmari
 83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla Huhmarisvaaran kainalossa
 Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja
 yhteisen ohjelman. Vesimailman poreissa voit viihtyä ti–la.
 Aikuisen omavastuu on 50 €/5 vrk/hlö. Alle 16-vuotiaat pääsevät lomalle maksutta.

Lomaviikko työttömille 14.–19.5.2018 Haku aika 16.12.2017–13.2.2018
sähköinen haku osoitteessa:
<https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/29167>

Hakulomake paperisena:
 Voit ladata tulostettavan (PDF) hakulomakkeen www.hyvinvointilomat.fi
 tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:
 Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

TAMPEREEN TOIMISTO ON MUUTTANUT!

Uusi osoitteemme on Kihlmaninraitti 1 D, 33100 Tampere.
 Käynti toimistoon Tampellan esplanadin kautta.

Toimisto on avoinna maanantaisin kello 8.30–12 ja 13–16.30.

Turun toimistolla jouluateria kahvin ja joulutortun kera!

ma 18.12. klo 9–15
 Uudenmaankatu 6a, Turku
 Lämpimästi Tervetuloa!

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA!

Kun jätät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätöksestä kopion jäsenrekisteriin,
 jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen
 voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai
 Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

Rakennusliitto ry

Siltasaarekatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma-to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat 020 690 231
Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250
Palveluaika ma-pe 9.00–15.00
Työehtoasiat 020 690 232
Palveluaika ma-to 9.00–16.00
pe 9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO

Siltasaarekatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto

Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO

Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto

Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto

Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO

Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO

Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO

Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto

Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO

Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO

Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO

Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO

Kemin toimisto

Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto

Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO

Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO

Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarekatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päiväraahakemusten postitusosoite:

Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa 020 690 230
Takaisinperintä 020 690 250

Palveluaika ma-pe klo 9.00–15.00

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointissa voit täyttää ansiopäiväraahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsiointissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojaasi.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinä Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset pankkitunnukset (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki tai Säästöpankki).

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplik eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, Osuuspankki, Pop, S-Pankki eller Säästöpankki).

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÅRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNEKVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGORTILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimiston työnhakijaksi sen määräämällä tavalla. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna oleminen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyysaikana 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehto kerryttävää viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 187 euroa kuukaudessa (2017).
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuuksia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyysaikana päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päiväraha hakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poisolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika.

Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomis- tai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

- Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.
- Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdotukseen eikä palkanmäärittelyyn.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan päiväkohtaisesti ansioturvan päiväraha hakemuslomakkeella tai sähköisesti. Ansiopäivärahan ensihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa myös liitteitä ansiopäiväraha hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Hakemuslomakkeita saat liiton aluetoimistoista ja kassan nettisivuilta kohdasta ”Lomakkeet”. Jatkohakemuslomakkeita lähetetään maksuilmoituksen mukana.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaitkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikortusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mukaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaisiin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyttävä sunnuntaisiin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kaksi.
 - Normaalia neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työjaksoja, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta sitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös alue-toimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blivit arbetslös på TE-byrån som arbetssökande på det sätt som den bestämmer. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningsperiod på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1187 euro i månaden (2017).
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuell frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det

framgår när anställningsförhållandet började och slutade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

- Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.
- Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Dagpenning ansöks per dag på blanketten för ansökan om dagpenning eller elektroniskt. Du kan göra den första ansökan om dagpenning samt de fortsatta ansökningarna elektroniskt genom vår eTjänst. Via eTjänsten kan du också skicka bilagor till din ansökan om inkomstdagpenning. Du kommer in på eTjänsten genom att logga in via hemsidorna www.rakennuskassa.fi eller Byggnads hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du får ansökningsblanketter på förbundets kretskontor och på kassans webbsidor under ”Lomakkeet”. Du får blanketter för fortsatt ansökan när vi skickar ut meddelandet om utbetalning.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarkomster ska du bifoga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig två fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska fylla i alla punkter i ansökan noggrant, så att vi inte blir tvungna att returnera den för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

RIISTA – maukas, terveellinen ja eettinen vaihtoehto

Samoiletko mielelläsi hirvimetsällä, kun työ antaa myöten? Tai metsästäkö joku tuttavasi? Hirvenliha ja riista ylipäätään on mainio ravinnonlähde raskaan fyysisen työn tekijälle. Se on maukasta, ravinnepitoista ja vähärasvaista, sillä luonnonvaraiset eläimet liikkuvat runsaasti. Lisäksi riistan rasvakoostumus on parempi: siinä on vähemmän kolesterolia kohottavia tyydyttyneitä rasvoja kuin naudan- ja sianlihassa. Monen mielestä on myös eettisempää syödä vapaana eläneen eläimen lihaa kuin kasvatetun.

Vaikka luonnossa kasvaneen riistaeläimen liha on maukasta, metsästäjänä voit vaikuttaa sen maukkauteen. Kuten jokainen kokenut metsämies tietää, hyvä ateria lähtee jo metsältä. Kun et pitkitä metsästystilannetta, eläin ei stressaannu turhaan – stressi nimittäin heikentää sen lihan laatua. Käsitteletään myös riistaa huolella ja puhtain käsin, ettei liha pääse pilaantumaa.

Helppoja herkkuja riistasta

Moni meistä nauttisi mielellään riistaa useamminkin, mutta jollet metsästä itse, esteeksi nousee helposti kotimaisen riistan niukka saatavuus ja korkea hinta. Saatat myös suot-

ta epäillä, etteivät kyökkitaitosi riitä loihtimaan herkullisia riistaruokia.

Riistasta voi kuitenkin valmistaa yksinkertaisiakin herkkuja. Koikeile vaikkapa meheviä hirvihampurilaisia grillissä. Tai korvaa osa lihapullien naudan- ja sianjauhelihasta poronjauhelihalla, joka tuo pyörköihisi enemmän makua. Mehevimmät pyörökät saat, kun kypsennät ne kahdessa vaiheessa: paistat ensin pannulla kevyen värin pintaan, jonka jälkeen pyörökät saavat muhia loppuun uunissa.

Yksinkertainen on kaunista

Kun seuraavan kerran haluat kunnon apetta sunnuntaipöytäsi, hirvenpaisti on ateriasi itseoikeutettu

kunkku. Korosta sen mieto riistanmakua esimerkiksi tuoreella rosmariinilla sekä erilaisilla pippureilla ja katajanmarjoilla.

Lisäkseen tarjoaisin puikulaperunoita, paistettuja kantarelleja tai suppilovahveroita sekä kotimaisista marjoista, kuten puolukasta tai karpalosta, tehtyä hilloketta tai hyytelöä (näitä löytyy laajalti myös kauppoista). Metsiemme kuninkaan hienostunutta makua ei kannata peittää tuhilla kastikkeilla, saati sitten ylettömällä maustamisella.

Klassikoita porosta

Pohjoisen sarvipäämme makuuistuttaa riistaa. Koska poro on luonnonvaraisten eläintemme tapaan

ruokailumielessä pitkälti omavarainen eläin, sen lihassa on upean persoonallinen maku. Lisäksi poronliha on erittäin mureaa. Se antaa kotikokille paljon mahdollisuuksia.

Me suomalaiset rakastamme perinteistä poronkärjistystä, jossa liha on paistettu läpikypsäksi. Ja mikäpä olisikaan ihanampi talviruoka kuin ehta kärjitys kuohkean perunamuusin ja puolukkasurvoksen kera? Myös pieneksi pilkotut suolakurkut ja retiisisiivut raikastavat mukavasti runsaassa voissa paistettua kärjistystä.

Jos valmistat poronfileettä, ota pannulla lihan pintaan vain väri ja jätä se sisältä punertavaksi. Poronpaisti sen sijaan saa muhia uunissa tuntikausia hirven tapaan. Siinä paistomittari on korvaamaton apuväline.

Naposteltavaa pikkunälkään

Omia ykkösherkkuja on simppele kylmäsavuporo-tuorejuustoseos ruisnappien päällä. Savuporoa myydään rouheena, eli pilko vain sekaan ruohosipulia ja mausta mustapippurilla. Jos et välitä tummasta leivästä, rieska on mainio vaihtoehto.

Jouluvieraiden iloksi olen jo vuosia valmistanut helppotekoisia savupororullia valmiiksi siivutetusta kylmäsavuporosta. Levitä työpöydälle kelmu tai leivinpaperi ja sen päälle porosiivut vierä viereen siten, että ne muodostavat levyn. Notkista tuorejuusto ja purista joukkoon limeä. Kuori piparjuuri (tai inkivääri, jos pidät siitä enemmän) ja raasta se tuorejuuston sekaan. Mausta suolalla ja mustapippurilla.

Levitä ohut kerros seosta porosiivuille, kääri "arkki" tiukalle rullalle ja anna sen kohmettua hetki jääkaapissa. Leikkaa rulla maki-sushin tapaan pieniksi annospaloiksi ja tarjoa hiukopalana ennen varsinaisen joulupöytäsi siirtymistä. ■

Sanat ja niiden teot

”Jos kaikki ihmiset, jotka ovat joutuneet seksuaalisen häirinnän tai väkivallan uhriksi kirjoittaisivat statukseensa ”minä myös”, me saataisimme antaa ihmisille käsityksen siitä minkä kokoluokan ongelmasta on kyse.”

Tämä kiertoviesti levisi sosiaalisessa mediassa loka-kuussa kuin kissavideot konsanaan. Siltä ei voinut välttyä; Facebookin etusivu täyttyi lyhyessä ajassa minä myös -viesteistä naispuoleisten ystäväni jakamana. Kirjoitin tällaisen päivityksen myös itse. #Metoo on maailmanlaajuisesti internetissä levinnyt ilmiö, jonka tarkoituksena on nostattaa ihmisten tietoisuutta seksuaalisesta häirinnästä. Myös tiedotusvälineet ovat tarttuneet innokkaasti aiheeseen, ja hyvä niin. Asia on tärkeä, eikä siitä voi lii-kaa puhuaakaan, vaikka vastustusta ja vähättelyä se saa aina osakseen.

Rakennusliiton jäsenistä ainoastaan alle 7 prosenttia on naisia, joten alalla työskennellessä naiset ovat melkoisessa vähemmistössä. Vaikkei nainen raksahommissa saa enää ihmisiä hieraisemaan silmiään, on asennoituminen sukupuolten välistä tasa-arvoa kohtaan monesti nuiva. Tämä voi näkyä puutteellisina sosiaalituloina, vähättelynä, urakaporukoista pois jättämisenä ja kyllä – myös seksuaalisena häirintänä. Tämä toki voi koskea sekä naisia että miehiä.

Itse en voi puhua kaikkien häirintää kokevien suulla, sillä olisi mielen köyhyttä väittää, että juuri minä pystyisin käsittämään, mitä kukakin on kokenut ja miten. Pidän myös todennäköisenä sitä, että olen itsekin tullut jotakuta loukanneeksi matkan varrella. Mutta miten työpaikasta sitten tehdään turvallisempi meille kaikille? Siihen ei auta valjaat, turvakengät tai kypärät, vaan keinot ovat kokonaan toiset. Aloitetaanpa vaikka niistä sanoista.

Joitakin vuosia sitten naispuoleinen kollegani esitti, että

kyllä se härski läppä nyt vaan kuuluu työmaalle, joten parempi vaihtaa alaa jos ei sitä kestä. Ja höpöhöpö. Ronski kielenkäyttö ja hurtti huumori mielletään usein kuuluvaksi rakennusalan työskentelykulttuuriin, mutta näin ei kuitenkaan tarvitse olla. Kavereiden, jopa tutun työporukan kesken voi varmasti yhteisellä suostumuksella heittää limaläppää päivästä toiseen, mutta muissa tilanteissa on suotavaa käyttää maalaisjärkeä ja harkintaa.

Se työmaan uusi kaveri ei välttämättä nauti jokapäiväisistä vitsituokioista liittyen ihmisten housuista löytyviin värkkeihin saati niiden käyttötarkoitukseen, ulkonäön kommentoimisesta, härskeistä ehdotuksista tai iholle käymisestä puhumattakaan. Ei kannata luottaa sokeasti siihen, että tämä henkilö uskaltaisi sanoa ääneen, että nyt riittää.

Helpottakaamme siis itse heidän taakkaansa, ja jätetään ne alatyyliset jutut toiseen hetkeen. Läheskään kaikki eivät pienestä huulenheitosta hätkähdä, mutta me ihmiset olemme kuitenkin sen verran monimutkaisia kapistuksia ja komme asioita eri tavalla, että pelisilmää näissä asioissa olisi hyvä olla meillä jokaisella.

No, onko tämä sitten vain yliholhoavaa hössöttämistä, kun kahvihuoneen seinällä komeillut tyttökaleri lähtee kukkahattutädin matkassa kaatopaikalle ja suu uhataan pestä saippualla mikäli sieltä lipsahtaa ulos likainen juttu? Jos se on turvallisen työpaikan hinta, niin minä ainakin olen valmis sen maksamaan.

Teemme sanoilla paljon enemmän kuin itse ymmärrämme; kielellä pidetään yllä niitä eriarvoistavia rakenteita, joiden kanssa monet joutuvat painimaan päivittäin. Moni voi sivuuttaa tällaiset puheet jeesusteluna ja mielensäpahoittamisena, mutta vähemmän todellista tai vähempiarvoista se ei tästä asiasta siltikään tee. ■

Mette Nissinen
Rovaniemi

BLÅKLÄDER
WORKWEAR

“TURVALLISESTI, MUTTA TYYLIKKÄÄSTI
JA MUKAVASTI TYÖMAALLA”

SAATAVILLA MYÖS
NAISTEN MALLI,
TUOTE 4872.

KIRKKAASTI SUOSITUIN TALVITAKKIMME!

PEHMEÄ, TUULEN- JA VEDENPITÄVÄ TALVITAKKI
ERITTÄIN HYVÄLLÄ HENGITTÄVYYDELLÄ.

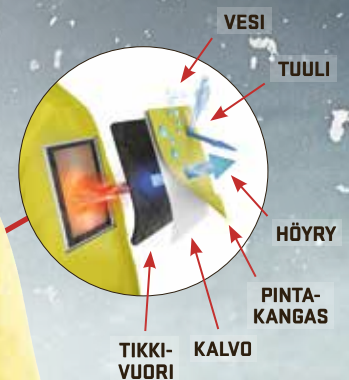
JOUSTAVA TUULENPITÄVÄ HENGITTÄVÄ VEDENPITÄVÄ

IRROTETTAVA JA SÄÄDET-
TÄVÄ HUPPU SEKÄ FLEECE-
VUORATTU KAULUS

TIKKIVUORI JA
HENGITTÄVÄT
VERKKOPANEELIT
SELÄSSÄ JA KAI-
NALOISSA

TUOTE: 4870
HUOMIO TALVITAKKI

VESI

TUULI

HÖYRY

PINTA-
KANGAS

TIKKI-
VUORI

TUMMA KANGAS SUO-
JAA LIKAANTUMISELTA

TILAVAT JA TOIMIVAT
TASKURATKAISUT

SÄÄDETTÄVÄT HIHAN-
SUUT, JOISSA RESORIT
JA PEUKALONAUKOT
SISÄPUOLELLA

PIDENNETTY SELKÄOSA
JA KIRISTYSNAUHA
ALAREUNASSA

KATSO KOKO BLÅKLÄDER TYÖVAATEVALIKOIMA
JA LÄHIN JÄLLEENMYYJÄSI WWW.BLAKLADER.FI

B blaklader.com

YouTube Blaklader Workwear

Facebook Blaklader

Instagram @Blaklader

Blåkläder Oy • Salpakuja 6 • 01200 Vantaa • Puh. +358 10 836 5500 • Sähköposti: info@blaklader.fi